

Kontejneri i orkestracija kontejnera

Osnovni pojmovi, Docker, Docker Compose, Kubernetes

Arhitekture sistema velikih skupova podataka, dr Vladimir Dimitrieski

1

Sadržaj

- Teorijski osnovi
- Docker
- Docker Compose
- Kubernetes

2

2

Teorijski osnovi

3

Kontejnerizacija - uvod

- **Kontejnerizacija** je metod virtualizacije na nivou operativnog sistema
 - koja koristi Kernel operativnog sistema kako bi opskrbila više (distribuiranih) aplikacija pokrenutih u okviru zasebnih kontejnera
- **Kontejner** je izvršiv i izolovan proces u operativnom sistemu
 - koji predstavlja enkapsulaciju aplikacije
 - zajedno sa svim neophodnim dodatnim softverom koji je potreban za izvršavanje aplikacije
- Kontejneri
 - se **ne instaliraju**
 - već se pokreću posredstvom posebnog softvera za rad sa kontejnerima
 - što omogućava lakšu **portabilnost** između različitih hardversko/softverskih platformi
 - omogućavaju lako “pakovanje” aplikativnog kôda, konfiguracionih datoteka kao i svih potrebnih biblioteka
 - u lako prenosive i ponovno iskoristive softverske pakete

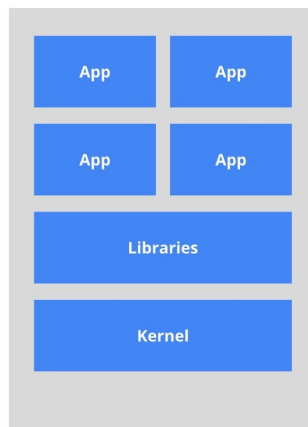
4

4

Kontejnerizacija - uvod

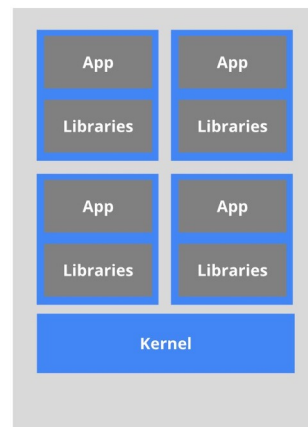
- Menja i način na koji posmatramo razvoj aplikacija
 - usmeren ka kreiranju manjih, izolovanih celina (**mikroservisa**)
 - iako je moguće kontejnerizovati i monolitne aplikacije
 - kontejneri su najčešće korišćeno sredstvo za izvršavanje mikroservisa

The old way: Applications on host

Heavyweight, non-portable
Relies on OS package manager

The new way: Deploy containers

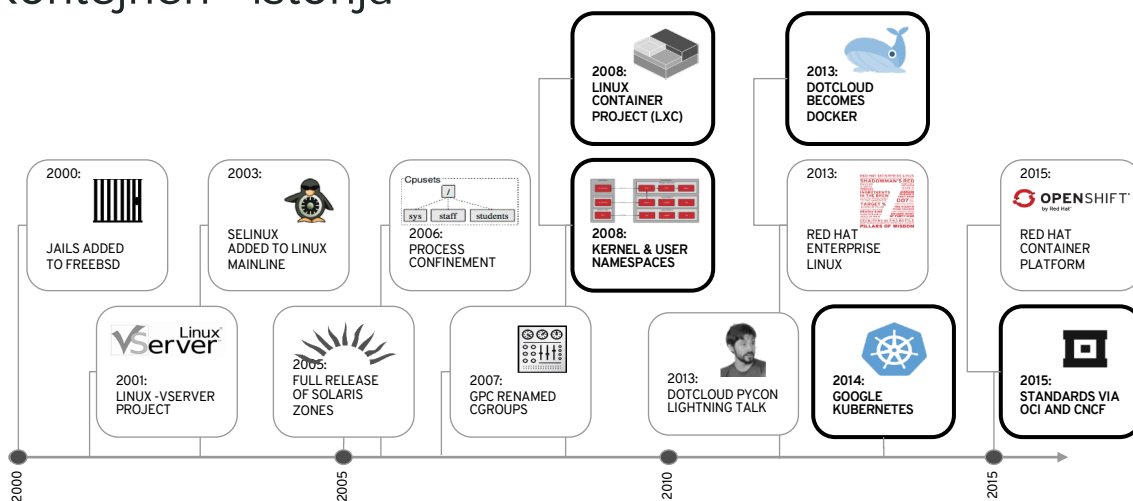
Small and fast, portable
Uses OS-level virtualization

izvor: *Kubernetes Overview, Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

5

5

Kontejneri - istorija

izvor: *Understanding Container Standards, Scott McCarty* <https://medium.com/cr-i-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

6

6

Kontejnerizacija

- Korišćenje kontejnera omogućava
 - **konzistentnost okruženja** u kojima se **izvršava** softver
 - uniformno verzionisanje softvera i svih zavisnosti u kontejnerima
 - isti kontejner u razvojnom, testnom i izvršnom okruženju
 - potencijalno sa različitim podešavanjima i parametrima
 - **konzistentnost okruženja** u kojima se **razvija** softver
 - kontejnerizacija svih zavisnosti i razvojnog okruženja
 - kontejnerizacija potrebnih mikroservisa
 - **efikasnije izvršenje aplikacija**
 - brzo pokretanje i zaustavljanje novih instanci iste, kontejnerizovane aplikacije
 - pokretanje izolovanih instanci na istom hardveru pa čak i u okviru istog OS-a
 - više okruženja na istom računaru
 - **bolju kontrolu verzija kôda**
 - kontrolom verzija kontejnera

7

7

Kontejnerizacija - operativni sistemi

- U ovom kursu se najviše bavimo kontejnerizacijom u okviru Linux OS-a
 - većina osnovnih teorijskih principa važi u opštem slučaju
 - i kontejnerizaciji u drugim OS-ovima
 - pojedina odstupanja moguća u okviru Windows OS-a
 - kada se posmatraju navedeni sistemski pozivi i način upravljanja osnovnim delovima Kernela
 - od 2016. godine umesto u virtualnoj mašini, moguća je direktna kontejnerizacija u okviru Windows i Mac OS-ova
 - <https://www.docker.com/docker-news-and-press/docker-released-native-mac-and-windows-apps-optimize-developer-experience>
 - danas, podrška za WSL

8

8

Kontejnerizacija i DevOps

- **DevOps** je praktična primena principa razvoja softvera po kojim inženjeri razvoja softvera (engl. *development engineers*) i inženjeri operative (engl. *operations engineers*) zajedno učestvuju u razvoju softvera tokom celokupnog njegovog životnog ciklusa
 - od projektovanja softvera, preko razvoja pa do njegovog održavanja
- termin inženjer razvoja softvera
 - može se posmatrati kao širi skup od samo softverskih inženjera
 - uključuje sve osobe koji učestvuju u samom razvoju softvera
- termin inženjer operative
 - obuhvata systemske administratore, administratore baza podataka, inženjere za sigurnost sistema, inženjere za računarske mreže itd.

9

9

Kontejnerizacija i DevOps

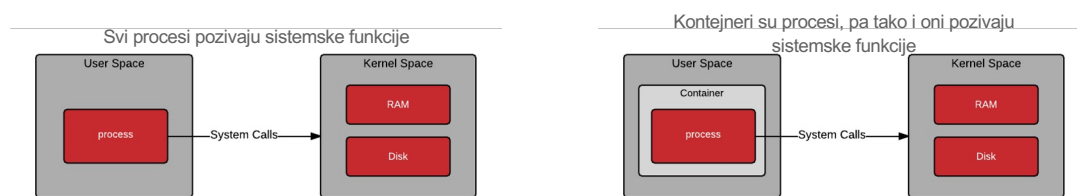
- DevOps promoviše ekosistem razvoja softvera
 - zasnovan na pravilima *Agilne* i *Lean* metodologije razvoja softvera
 - u kojem inženjeri razvoja i operative koriste iste alate i tehnike za rad sa softverom
- **Infrastruktura kroz kôd** (engl. *Infrastructure as a Code, IaasC*)
 - obuhvata automatizaciju postavljanja arhitekture na kojoj se izvršavaju programi
 - uspostavljanje arhitekture pomoću konfiguracionih datoteka
 - umesto rada sa hardverskim komponentama
 - **kontejneri** idealni kandidati zbog lake konfiguracije
- **Kontinualno dostavljanje kôda** (engl. *Continuous Delivery*)
 - razvoj, testiranje, postavljanje izvršne verzije kôda na brz i automatski način
 - **kontejneri** idealni kandidati zbog mogućnosti automatizacije testiranja posredstvom eksternog softvera

10

10

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Tri osnovna postulata:
 - sve aplikacije, uključujući i kontejnere, oslanjaju se na **Kernel** operativnog sistema
 - Kernel predstavlja jezgro operativnog sistema sa potpunom kontrolom nad svim delovima hardversko/softverske platforme
 - Kernel, preko **sistemskih poziva**, aplikacijama nudi API (engl. *Application Programming Interface*)
 - stabilan API je od značaja kontejnerima jer predstavlja osnovu za determinističko izvršavanje
 - dodavanje i ukidanje sistemskih poziva može imati veliki uticaj na kontejnere

izvor: *Architecting Containers*, Scott McCarty <https://rhelblog.redhat.com/2015/07/29/architecting-containers-part-1-user-space-vs-kernel-space/>

11

11

Kontejneri - osnovni pojmovi

- **Prostor Kernela** (engl. *Kernel Space*)
 - resursi i procedure Kernela
 - kojima se pristupa putem sistemskih poziva
 - služe za upravljanje hardverom
 - enkapsuliraju pristup hardveru pomoću sistemskih procedura
- **Korisnički prostor** (engl. *User Space*)
 - u opštem slučaju, obuhvata sav softver koji nije deo Kernela operativnog sistema
 - u terminologiji kontejnerizacije:
 - **obuhvata datoteke i programe koji se nalaze i izvršavaju u okviru kontejnera**
 - aplikacije mogu da pozivaju sistemske procedure koje se izvršavaju u prostoru Kernela
 - npr. zauzimanje memorije ili otvaranje datoteke
 - **deterministička komunikacija** između dva prostora je neophodna

12

12

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Za svaki kontejner se kreira novi imenski prostor u prostoru Kernela
 - pozivom metode `clone()`
 - imenski prostori Kernela (engl. *Kernel namespace*)
 - omogućavaju da svaki proces kreiran metodom `clone()` ima svoj *hostname*, IP adresu, ID procesa itd.
 - moguće je kreirati novi imenski prostor za svaki kontejner
 - zaustavljanjem kontejnera, brojač imenskih prostora se smanjuje
 - imenski prostori su često uklonjeni i memorija oslobođena

13

13

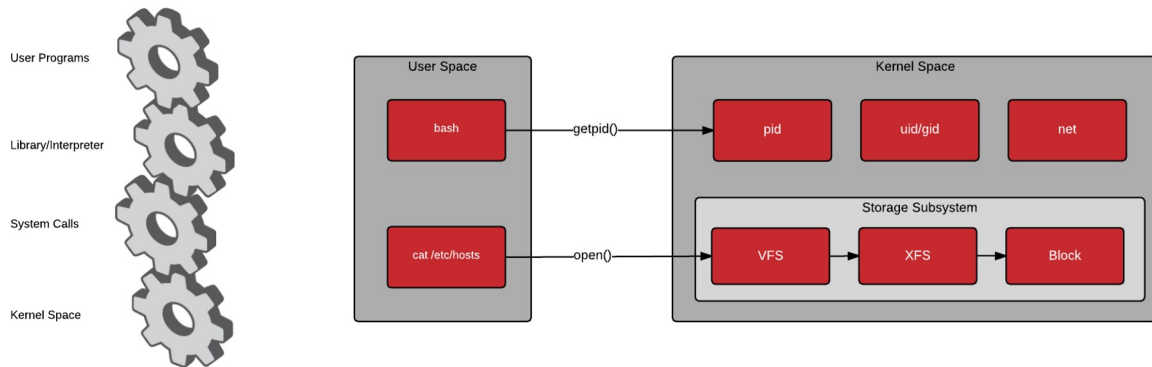
Kontejneri - osnovni pojmovi

- Kontrolne grupe Kernela (engl. *cgroups*)
 - omogućavaju upravljanje resursima (CPU, memorija, mreža, blokovski U/I itd.)
 - postavljanje ograničenja
 - postavljanje prioriteta
 - način kako da se izoluju resursi koje koriste kontejneri na nivou Kernela operativnog sistema

14

14

Kontejneri - osnovni pojmovi

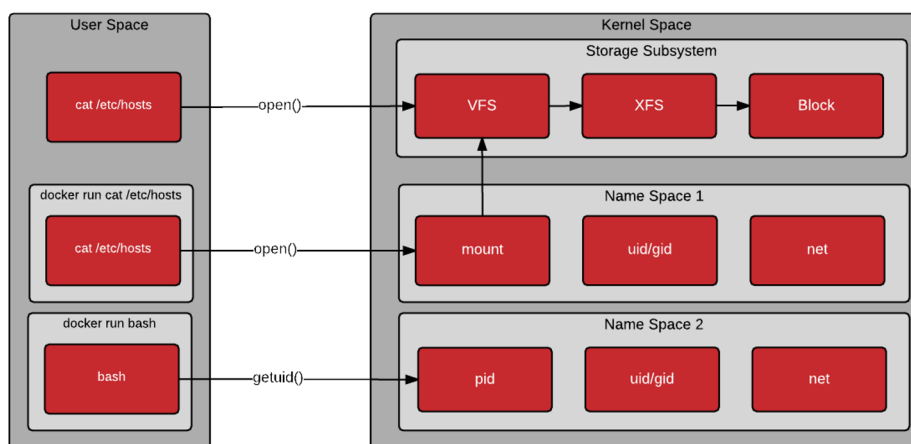

izvor: Architecting Containers, Scott McCarty <https://rhelblog.redhat.com/2015/07/29/architecting-containers-part-1-user-space-vs-kernel-space/>

15

15

Kontejneri - osnovni pojmovi

izvor: Architecting Containers, Scott McCarty <https://rhelblog.redhat.com/2015/09/17/architecting-containers-part-2-why-the-user-space-matters-2/>

16

16

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Aplikacije sadrže poslovnu logiku i oslanjaju se na sistemske pozive
 - kompajlirane aplikacije sadrže pozive sistemskih procedura ugrađene u njihov mašinski kod
 - kod interpretiranih jezika, sistemski pozivi su implementirani na nivou interpretera
 - npr. u slučaju programskog jezika Java, sistemske pozive poziva JVM
- Koristiti kontejnere ne znači zanemariti pojmove korisničkog prostora i prostora Kernela
 - oba prostora su prisutna i korisnici ih trebaju biti svesni
 - iako korisnici ne rade direktno sa sistemskim pozivima niti upravljaju direktno resursima operativnog sistema
 - na taj način će izbeći moguće probleme u prenosivosti kontejnera između različitih sistema
 - usled različitih sistemskih poziva
 - usled evolucije Kernela

17

17

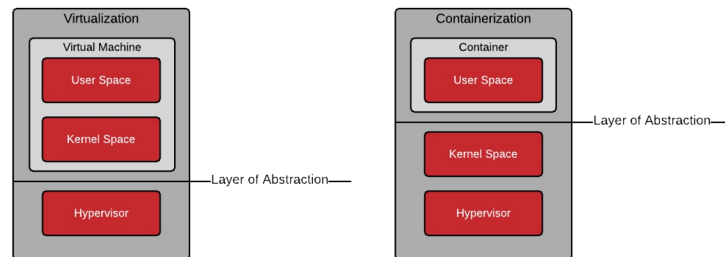
Kontejneri - osnovni pojmovi

- Kontejneri i virtualne mašine
 - ponekad kontejneri mogu predstavljati virtualizaciju operativnog sistema
 - i na taj način pogrešno biti poistovećeni sa virtualnim mašinama
 - **virtualna mašina** (engl. *virtual machine*)
 - predstavlja apstrakciju u odnosu na hardver
 - sastoji se iz dva dela (datoteke):
 - virtuelni disk sa korisničkim prostorom i prostorom Kernela
 - definicija meta-podataka sa specifikacijom resursa (CPU, RAM, grafika)
 - oslanja se na **hipervizore** (engl. *hypervisor*)
 - virtualizacija na nivou hardvera
 - **kontejner**
 - predstavlja apstrakciju u odnosu na operativni sistem
 - virtualizacija na nivou operativnog sistema
 - predstavlja zapakovan samo korisnički prostor u okviru kojeg se izvršava aplikacija

18

18

Kontejneri - osnovni pojmovi

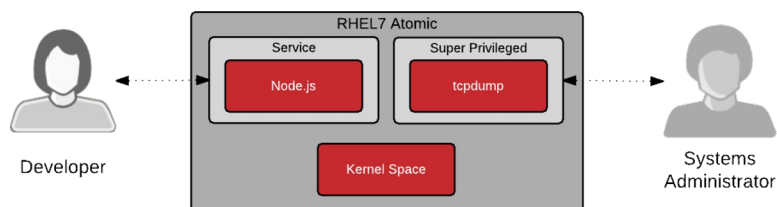
izvor: *Architecting Containers*, Scott McCarty <https://rhelblog.redhat.com/2015/09/17/architecting-containers-part-2-why-the-user-space-matters-2/>

19

19

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Privilegovani kontejner (engl. *Super Privileged Container*, SPC)
 - sadrži alate za nadgledanje, upravljanje i debug-ovanje drugih kontejnera
 - zahtevaju posebna prava nad sistemom na kojem se izvršavaju
 - *sudo* prava

izvor: *Architecting Containers*, Scott McCarty <https://rhelblog.redhat.com/2015/11/10/architecting-containers-part-3-how-the-user-space-affects-your-application/>

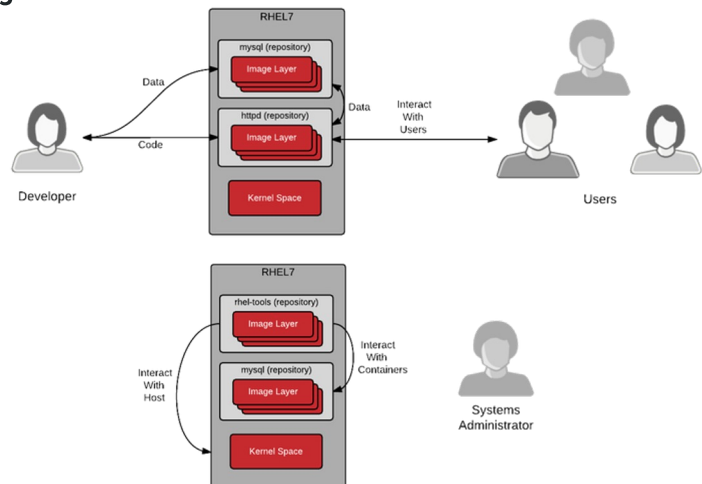
20

20

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Primer aplikativnih kontejnera
 - kontejner 1: aplikativni server
 - kontejner 2: server baze podataka
 - komuniciraju međusobno
 - komuniciraju s korisnicima

- Primer privilegovanog kontejnera
 - SPC kontejner 1: *rhel-tools*
 - sa alatima za nadgledanje saobraćaja i korišćenja resursa
 - kontejner 2: server baze podataka

izvor: *Architecting Containers*, Scott McCarty <https://rhelblog.redhat.com/2015/11/10/architecting-containers-part-3-how-the-user-space-affects-your-application/>

21

21

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Kontejner ima dva stanja:
 - kao i bilo koji, običan, Linux program ili proces
 - **neaktivno stanje**
 - **aktivno stanje**
- Neaktivno stanje
 - u ovom stanju kontejner je sačinjen od jedne ili više datoteka
 - skladištenih na disku
 - ovakav skup datoteka se naziva **slika kontejnera** ili **repozitorijum kontejnera**
 - razlika između ova dva pojma opisana je u nastavku
- Aktivno stanje
 - predstavlja aktivan proces u Linux-u
 - koji se naziva **kontejner**

22

22

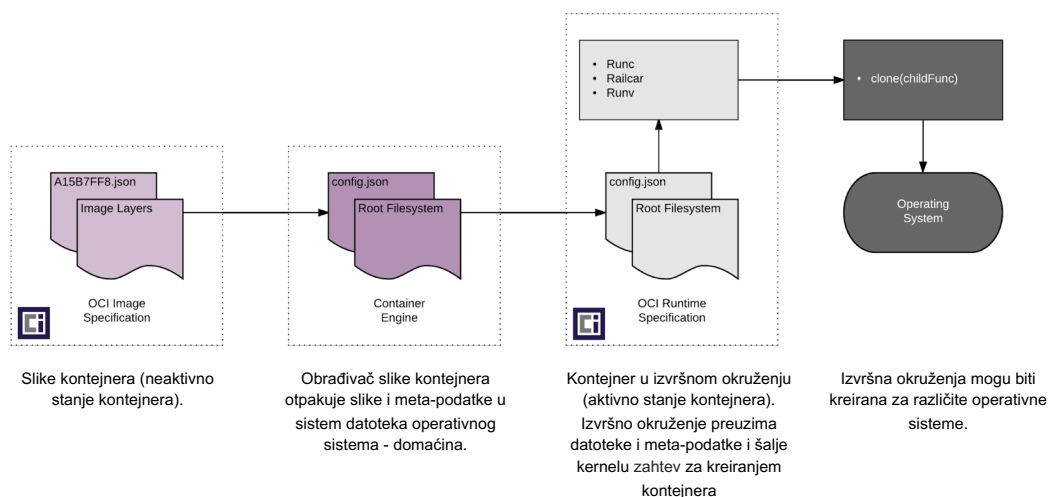
Kontejneri - osnovni pojmovi

- Pokretanje kontejnera
 - prebacivanje kontejnera iz neaktivnog u aktivno stanje
 - **obrađivač slike kontejnera** otpakuje sliku kontejnera, uključujući i meta-podatke
 - podaci se prosleđuju Kernelu operativnog sistema
 - vrlo slično pokretanju običnog Linux procesa
 - zahteva poziv ka API-ju Kernela
 - kreira se izolovan proces i kopija datoteka koje su bile deo slike kontejnera

23

23

Kontejneri - osnovni pojmovi

izvor: *Understanding Container Standards*, Scott McCarty <https://medium.com/cr-i-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

24

24

Kontejneri - osnovni pojmovi

- Standardizacija
 - *Open Container Initiative (OCI)*
 - standardi za format slike kontejnera
 - omogočavajo interoperabilnost između različnih alata za rad sa kontejnerima
 - omogočavajo lakšu saradnju između razvojnih timova i lakši razvoj slika
 - **standard:** *Open Container Initiative (OCI): Container Image Format Specification*
 - definiše pravila čuvanja i format slike kontejnera na disku
 - definiše meta-podatke za opis slika kontejnera
 - standard za obrađivač slike
 - **standard:** *OCI: Container Runtime Specification i Reference Runtime Implementation (runC)*

25

25

Kontejneri - terminologija

- Terminologija (osnovna)
 - **Slika kontejnera** (engl. *Container Image*)
 - **Format slike kontejnera** (engl. *Container Image Format*)
 - **Obrađivač slike kontejnera** (engl. *Container Engine*)
 - **Kontejner** (engl. *Container*)
 - **Sistem domaćin** (engl. *Container Host*)
 - **Server registar** (engl. *Registry Server*)
 - **Orkestracija kontejnera** (engl. *Container Orchestration*)

26

26

Slika kontejnera (engl. *Container Image*)

- nepromenljiva, statička datoteka ili skup datoteka koje sadrže “uputstvo” za pokretanje izolovanog procesa na odgovarajućoj platformi
 - sadrži potrebne sistemske biblioteke, alate i podešavanja
 - koji definišu odgovore na pitanja:
 - Kako pokrenuti?, Šta pokrenuti? i Gde pokrenuti?
 - kako bi bilo omogućeno kreiranje kontejnera na nekoj od platformi za kontejnerizaciju
- svaka slika se (najčešće) sastoji od više **slojeva slike**
 - koji omogućavaju veliki stepen ponovne iskoristivosti komponenti
 - obično preuzete sa **servera registra**
 - stoga, termin slika kontejnera se najčešće odnosi na skup slojeva slike zajedno sa meta-podacima o tim slojevima

27

27

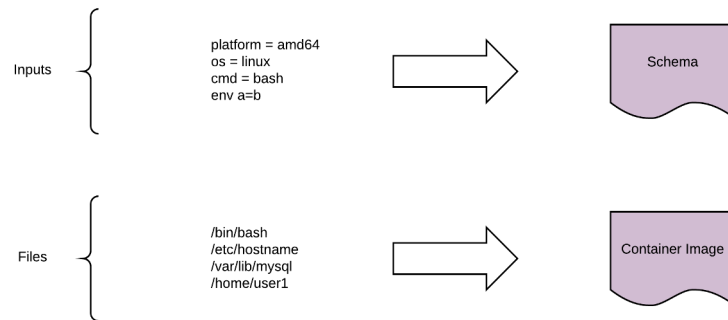
Format slike kontejnera (engl. *Container Image Format*)

- Istorijski gledano, svaki od izvršilaca kontejnera je imao svoj format slike
 - formati: Docker, Appc, LXD
 - neki su definisali postojanje jednog sloja slike
 - neki su definisali postojanje više slojeva slike organizovanih u strukturu tipa stabla
- Danas, skoro svi izvršioci kontejnera podržavaju format slike definisan OCI standardom
 - zasnovan na Docker v2 formatu slika
 - ovaj standard definiše da je svaka slika sastavljena od
 - slojeva (*tar* datoteka) i
 - meta-podataka (*manifest.json* datoteke)

28

28

Format slike kontejnera (engl. *Container Image Format*)

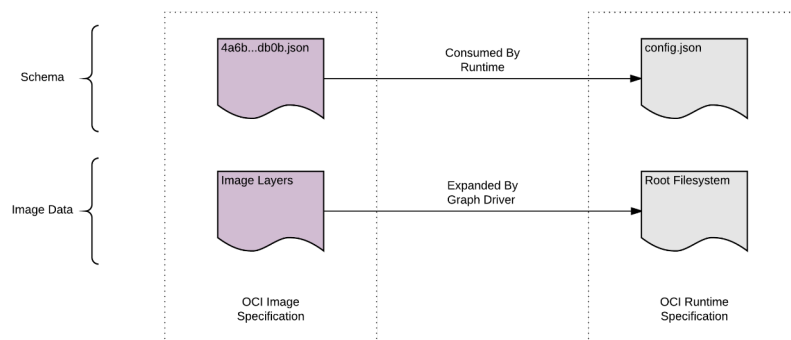

izvor: *Understanding Container Standards*, Scott McCarty <https://medium.com/cri-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

29

29

Format slike kontejnera (engl. *Container Image Format*)

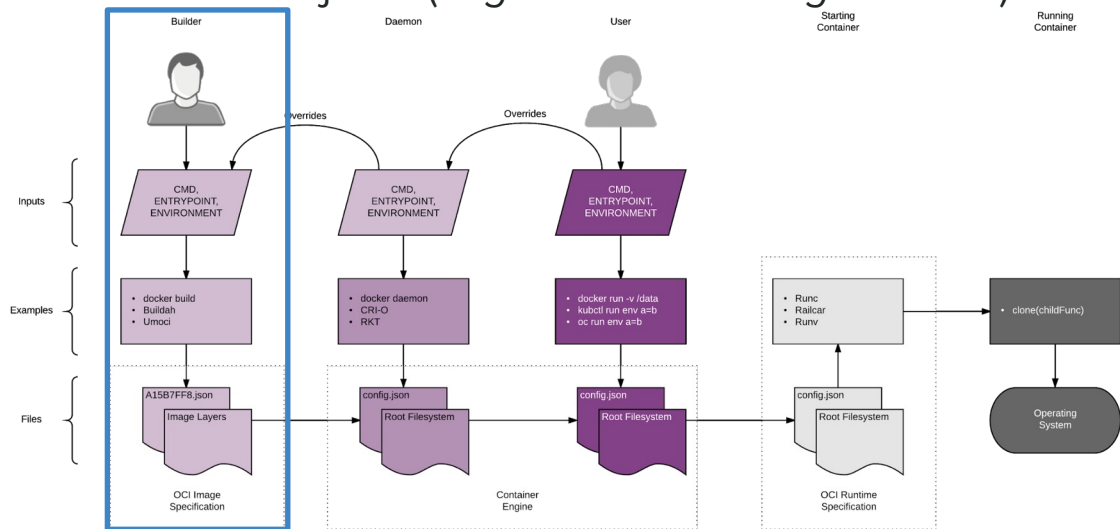

izvor: *Understanding Container Standards*, Scott McCarty <https://medium.com/cri-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

30

30

Format slike kontejnera (engl. *Container Image Format*)

izvor: *Understanding Container Standards*, Scott McCarty <https://medium.com/cri-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

31

31

Obradivač slike kontejnera (engl. *Container Engine*)

- Softver zadužen za prihvatanje korisničkih uputstava i parametara, preuzimanje slika kontejnera i njihovo otpakivanje u sistemu datoteka **sistema domaćina**
 - ne izvršava kontejnere, već priprema kontejner za izvršenje u **izvršnom okruženju kontejnera**
 - postoji više obradivača slika: Docker, RTK, CRI-O, LXD, Railcar, LXC
 - takođe, mnogi pružaoci usluga platforme kao servisa (engl. *Platform as a Service*, PaaS) imaju svoje ugrađene izvršioce
 - standardizacija igra ključnu ulogu u interoperabilnosti slika i različitih izvršnih okruženja
 - gde je spona između dve strane upravo izvršilac kontejnera
 - standard OCI

32

32

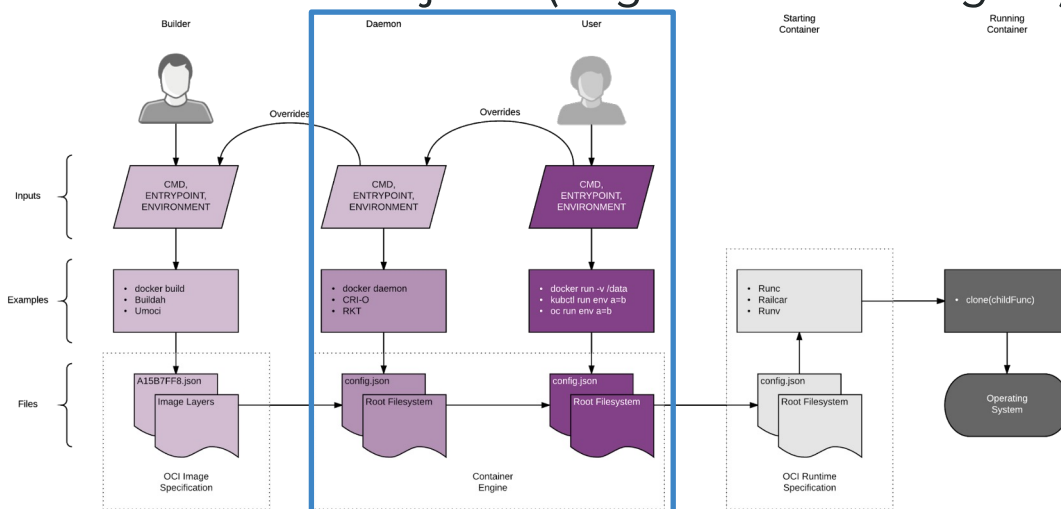
Obradivač slike kontejnera (engl. *Container Engine*)

- Zadužen je za:
 - obradu korisničkih unosa
 - obradu ulaznih parametara dobijenih preko poziva API-ja
 - najčešće poslatih od strane orkestratora kontejnera
 - preuzimanje slika kontejnera sa servera registara
 - otpakivanje slika kontejnera posredstvom graf drajvera
 - priprema meta-podataka koji će biti prosleđeni izvršnom okruženju sa otpakovanom slikom
 - koriste se podrazumevane vrednosti meta-podataka za odgovarajuću sliku kontejnera
 - koriste se vrednosti postavljene od strane korisnika
 - npr. CMD, ENTRYPOINT
 - pripremanje tačke uvezivanja (engl. *mount point*) kontejnera u okviru sistema datoteka operativnog sistema domaćina

33

33

Obradivač slike kontejnera (engl. *Container Engine*)

izvor: *Understanding Container Standards*, Scott McCarty <https://medium.com/cr-i-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

34

34

Kontejner (engl. *Container*)

- Izolovani proces u okviru operativnog sistema domaćina koji predstavlja instancu slike kontejnera
 - pripremljenu od strane obrađivača slike kontejnera
- Na Linux-u
 - kreirani pozivima `clone()` sistemskog poziva
 - izolovani koristeći *cgroups*, *SELinux* ili *AppArmor*
 - mehanizme za izolaciju i upravljanje procesima

35

35

Sistem domaćin (engl. *Container Host*)

- Sistem u okviru kojeg se pokreće kontejnerizovani proces - kontejner
 - operativni sistemi,
 - virtualne mašine,
 - *cloud* platforme,
 - *bare metal* rešenja
- **Sadrži lokalni *cache* slika kontejnera**

36

36

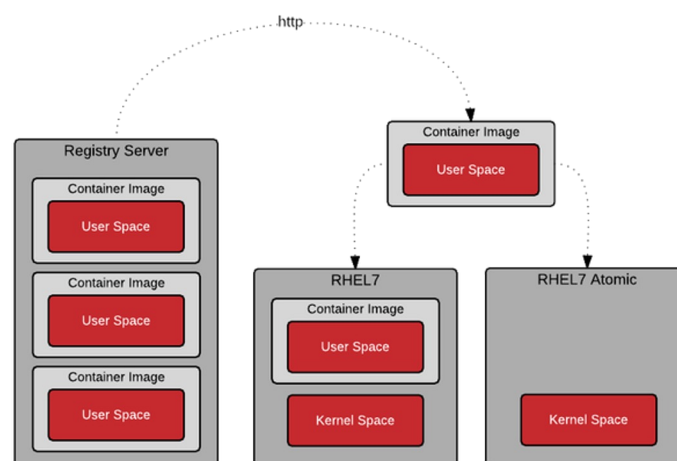
Server registar (engl. *Registry Server*)

- Server datoteka zadužen za skladištenje slika kontejnera
 - sa dodeljenim DNS-om
 - javni ili privatni
- Obradivač slika kontejnera povlači slike i meta-podatke iz registra
 - ukoliko nema lokalni *cache* slike
 - ukoliko je lokalni *cache* zastareo
 - povlače se samo izmenjeni slojevi slike
 - postoje podrazumevani serveri za različite obradivače slika kontejnera
 - moguće ručno dodati nove servere u okviru sistema domaćina
- Potrebno poverenje u server registar
 - potencijalna tačka napada postavljanjem malicioznih slika
 - potencijalni legalni problemi ako slika sadrzi nelegalan softver

37

37

Server registar (engl. *Registry Server*)

izvor: *A Practical Introduction to Container Terminology*, Scott McCarty <https://developers.redhat.com/blog/2018/02/22/container-terminology-practical-introduction/>

38

38

Orkestracija kontejnera (engl. *Container Orchestration*)

- Obuhvata povezivanje više kontejnera u koherentnu celinu
 - praveći na taj način aplikaciju koja je sastavljena od više servisa
 - umesto jedne monolitne aplikacije
 - npr. mikroservisne arhitekture
 - primeri orkestratora: Docker Swarm, Apache Mesos, Kubernetes
 - Kubernetes je danas *de facto* standard
 - razvijen u Google-u
 - podržan od strane Docker-a i Mesosphere-a
- Orkestrator kontejnera ima dva zadatka:
 - omogućava specifikaciju parametara i veza između kontejnera
 - kreirajući tako aplikaciju koja se sastoji od više kontejnera a čije je izvršenje podešeno specificiranim parametrima
 - dinamičku dodelu zadataka kontejnerima u okviru klastera
 - distribuirana obrada podataka i izračunavanje

39

39

Orkestracija kontejnera (engl. *Container Orchestration*)

- Orkestrator kontejnera omogućava:
 - nezavisno dodeljivanje zadataka kontejnerima koji čine jednu aplikaciju
 - kreiranje velikih klastera sistema domaćina
 - otpornost na greške i bolja skalabilnost
 - lako postavljanje kontejnerizovane aplikacije u novim okruženjima
 - identična slika sa prilagođenim parametrima
 - postavlja se na razvojni računar, test server, produkcion server
 - potencijalno na različite sisteme domaćine

40

40

Kontejneri - terminologija

- Terminologija (napredna)
 - **Izvršno okruženje kontejnera** (engl. *Container Runtime*)
 - **Sloj slike kontejnera** (engl. *Image Layer*)
 - **Oznaka sloja slike kontejnera** (engl. *Tag*)
 - **Repozitorijum** (engl. *Repository*)
 - **Prostor imenovanja** (engl. *Namespace*)
 - **Prostor imenovanja Kernel-a** (engl. *Kernel Namespace*)
 - **Graf drajveri** (engl. *Graph Driver*)

41

41

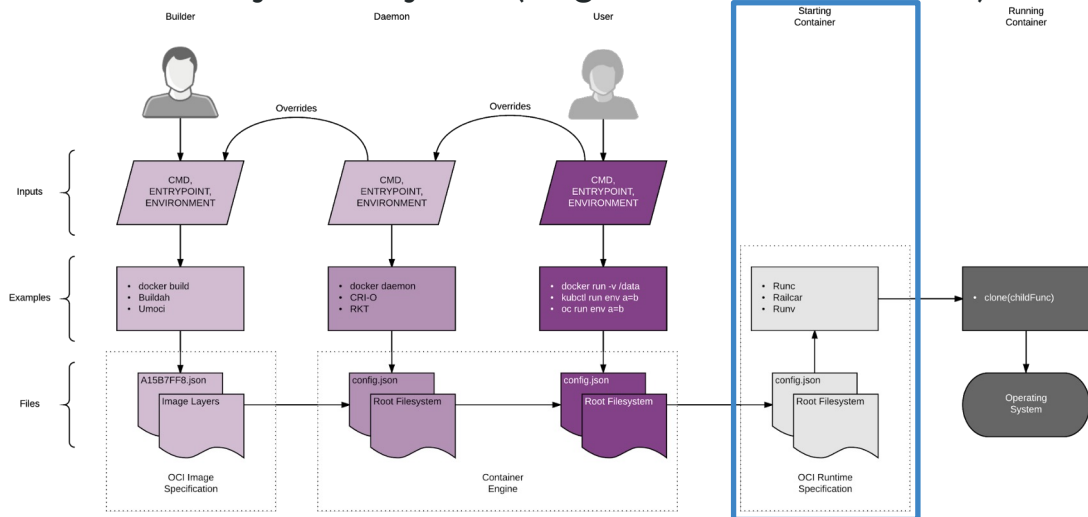
Izvršno okruženje kontejnera (engl. *Container Runtime*)

- Softverska komponenta zadužena za:
 - pokretanje kontejnera na osnovu elemenata (datoteka i meta-podataka) pripremljenih od strane obrađivača slika kontejnera
 - komunikaciju sa Kernel-om
 - izolovanje kontejnera od ostalih procesa operativnog sistema
- Najčešće se koristi **runc** izvršno okruženje kontejnera
 - koriste ga Docker, CRI-O i mnogi drugi
 - nastao na osnovu Docker-ove *libcontainer* biblioteke
 - obuhvaćen je OCI standardom

42

42

Izvršno okruženje kontejnera (engl. *Container Runtime*)

izvor: *Understanding Container Standards*, Scott McCarty <https://medium.com/cri-o/understanding-container-standards-1e1448cbb92c>

43

43

Sloj slike kontejnera (engl. *Image Layer*)

- Slike kontejnera se uobičajeno sastoje od slojeva
 - slojevi se međusobno nalaze u odnosu roditelj-dete
 - svaki sloj predstavlja načinjene izmene u odnosu na roditeljski sloj
 - svaki sloj ima globalno jedinstveni identifikator (engl. *Universally Unique Identifier*, UUID) i oznaku
- Moguće je kreirati kontejner od izolovanog sloja slike
 - uključeni su svi roditeljski slojevi, tranzitivno
 - ne garantuje se izvršivost
- Pravljenje nove slike
 - čuva se razlika u odnosu na prethodno kreiranu sliku
 - snimljena kao novi sloj slike

44

44

Oznaka sloja slike kontejnera (engl. *Tag*)

- Oznaka sastavljena od slova i cifara koju je moguće dodeliti bilo kojem sloju slike kontejnera
 - koju koriste kreatori slike kontejnera
 - da označe one slojeve od kojih je moguće kreirati kontejner
 - uvek postoji rezervisana oznaka *latest*
 - pokazuje na poslednju verziju kontejnera
 - koja se podrazumeva, ako se prilikom kreiranja kontejnera od slike ne navede oznaka sloja koji se preuzima iz registra
 - obično se koriste da označe različite verzije slike
 - koje se obično razlikuju u poslednjih nekoliko slojeva
 - ne postoji ograničenje koji slojevi se mogu označiti
 - **koristiti oznake pažljivo!**

45

45

Repozitorijum (engl. *Repository*) i Prostor imenovanja (engl. *Namespace*)

- Repoziotorijum predstavlja skup svih slojeva koji mogu sačinjavati slike kontejnera
 - **nadskup pojma slike** jer može da sadrži različite verzije slike
 - tako što sadrži sve slojeve od kojih je moguće izgraditi sliku
 - nalazi se na **serverima registrima**
- Prostor imenovanja predstavlja sredstvo razdvajanja grupa repozitorijuma na serveru registru
 - dozvoljava postojanje istoimenih repozitorijuma i oznaka u različitim prostorima imenovanja

46

46

Repozitorijum (engl. *Repository*) i Prostor imenovanja (engl. *Namespace*)

- Prilikom preuzimanja slike kontejnera
 - navodi se naziv repozitorijuma a ne oznaka slike
 - oznaka sloja iz repozitorijuma od kojeg se pravi kontejner
 - uključujući i njegove roditeljske slojeve
 - **REGISTRY/NAMESPACE/REPOSITORY[:TAG]**
 - pretražuju se svi podešeni serveri registri

Command:

```
docker pull registry.access.redhat.com/rhel7/rhel:latest
```

Decomposition:

```
access.registry.redhat.com / rhel7 / rhel : latest
```

Generalization:

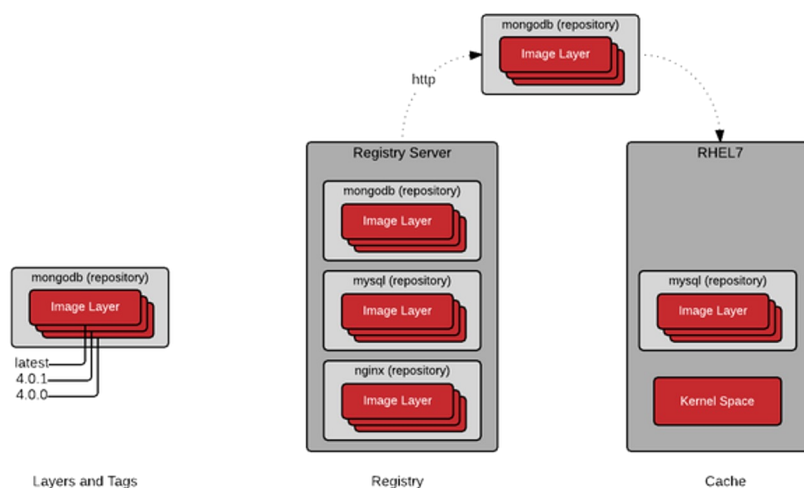
```
Registry Server / namespace / repo : tag
```

izvor: A Practical Introduction to Container Terminology, Scott McCarty <https://developers.redhat.com/blog/2018/02/22/container-terminology-practical-introduction/>

47

47

Repozitorijum (engl. *Repository*) i Prostor imenovanja (engl. *Namespace*)

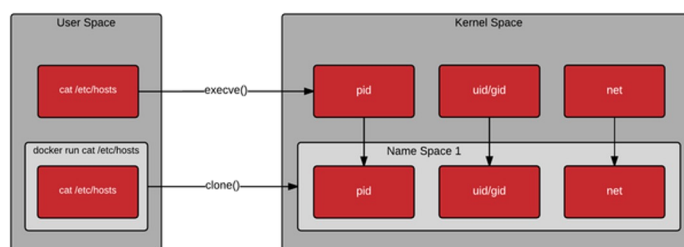
izvor: A Practical Introduction to Container Terminology, Scott McCarty <https://developers.redhat.com/blog/2018/02/22/container-terminology-practical-introduction/>

48

48

Prostor imenovanja Kernel-a (engl. *Kernel Namespace*)

- Predstavljaju **sredstvo logičkog odvajanja kontejnera unutar Kernela** sistema domaćina
 - omogućavaju da svaki kontejner poseduje svoje oznake procesa, oznake korisnika, mrežne interfejse itd.
- Omogućili su kontejnere kakvim ih znamo danas

izvor: A Practical Introduction to Container Terminology, Scott McCarty <https://developers.redhat.com/blog/2018/02/22/container-terminology-practical-introduction/>

49

49

Graf drajveri (engl. *Graph Driver*)

- Softver koji omogućava raspakivanje potrebnih slojeva slike u strukturu u lokalnoj memoriji sistema domaćina radi pokretanja kontejnera
 - zahteva specifikaciju oznake sloja od kojeg se pravi kontejner
 - podrazumevano *latest*
 - graf drajver otpakuje sve slojeve slike neophodne da bi se raspakovao i označeni sloj
 - ponovo kreira kompletnu predstavu procesa/kontejnera u lokalnoj memoriji
 - moguće je raspakovati slojeve na više vrsta lokacija:
 - direktorijum u sistemu datoteka (npr. *Overlay2* drajver)
 - blokovsko skladište (npr. *Device Mapper* drajver)

50

50

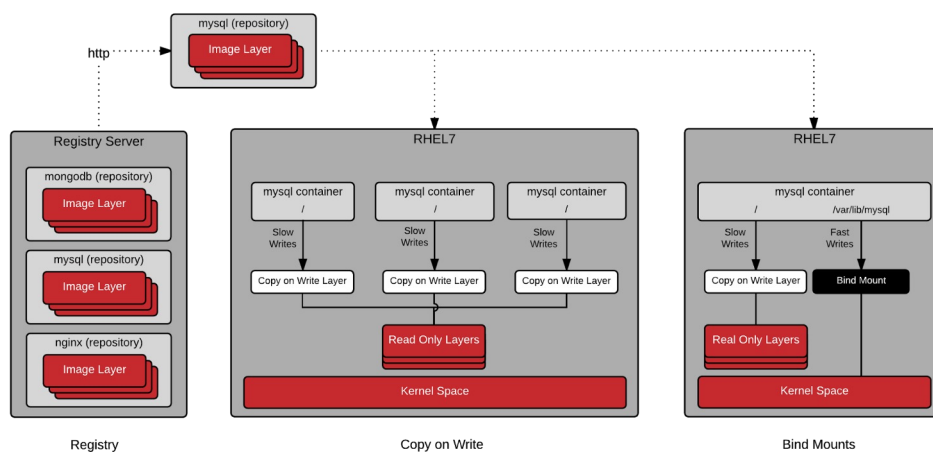
Graf drajveri (engl. *Graph Driver*)

- Prilikom startovanja kontejnera
 - svi slojevi su postavljeni u odgovarajući prostor imenovanja Kernel-a
 - u režimu čitanja
 - otvara se novi, poseban sloj za svaki podignuti kontejner
 - engl. *copy-on-write layer*
 - u režimu pisanja i čitanja
 - kako bi omogućio upis podataka u kontejneru
 - moguće pokrenuti kontejner i samo u režimu čitanja
 - u tom slučaju je ovaj sloj onemogućen

51

51

Graf drajveri (engl. *Graph Driver*)

izvor: *A Practical Introduction to Container Terminology*, Scott McCarty <https://developers.redhat.com/blog/2018/02/22/container-terminology-practical-introduction/>

52

52

Slučajevi korišćenja kontejnera

- **Kontejneri sa aplikacijama** (engl. *Application containers*)
 - sadrže aplikacije zajedno sa potrebnim servisima, serverima i bazama podataka
 - obično ne zahtevaju privilegije u sistemu domaćinu da bi bili izvršavani
 - kontejneri u produkciji mogu zahtevati viša prava pristupa
 - kako bi omogućila integraciju sa drugim servisima
- **Kontejneri sa operativnim sistemom** (engl. *Operating system containers*)
 - obično sadrže ceo operativni sistem zapakovan i pokrenut u obliku kontejnera
 - liče na virtualnu mašinu po svojoj svrsi
 - moguće pokrenuti procese u njima

53

53

Slučajevi korišćenja kontejnera

- **Kontejneri sa jednom instaliranom aplikacijom** (engl. *Pet containers*)
 - aplikacija kod koje nema potrebe za velikim brojem instaliranja
 - obično se nudi kao SaaS
 - kreiraju se slike kako bi omogućili lakšu prenosivost
 - koristeći postojeće instalacione fajlove i skripte za automatizaciju
- **Privilegovani kontejneri** (engl. *Super privileged containers*)
 - koriste se u slučajevima kada je potrebno komunicirati sa drugim procesima i kontejnerima u okviru sistema domaćina
 - monitoring, pravljenje kopija, *debug* itd.
 - potencijalno opasni kontejneri za sistem domaćina
 - jer zahtevaju veći stepen povezanosti sa Kernel-om

54

54

Slučajevi korišćenja kontejnera

- **Kontejneri sa alatima** (engl. *Tools & Operating System Software*)
 - olakšavaju distribuciju softvera
 - između razvojnih timova
 - između testnog i produkcionog okruženja
 - smanjuju opterećenje nad sistemom domaćinom
 - izdvajanjem nepotrebnih aplikacija i alata u kontejnere
 - i njihovim pokretanjem po potrebi
 - npr. samo tokom razvoja softvera

55

55

Vrste slika kontejnera - šabloni

- **Slike softverskih rešenja** (engl. *Application Images*)
 - sadrže aplikacije namenjene krajnjim korisnicima
 - primeri obuhvataju baze podataka, aplikativne servere i komunikacione magistrale
 - najčešće kreirane od strane proizvođača softvera koji se distribuira
 - najlakše za korišćenje ali najteže za projektovanje, kreiranje i održavanje
- **Osnovne slike** (engl. *Base Images*)
 - najjednostavnija vrsta slika
 - sastavljene od jednog sloja slike koji ne poseduje roditeljski sloj
 - uobičajeno, ove slike predstavljaju slike operativnih sistema
 - samo sa alatima za instaliranje paketa
 - eksplicitno se nasleđuju od strane drugih slika koji vrše nadogradnju
 - moguće je ručno napraviti sliku koja će biti korišćena kao osnovna slika
 - osnovne slike najčešće prave organizacije i proizvođači koji izdaju operativne sisteme (Debian, Fedora, CentOS, itd.)

56

56

Vrste slika kontejnera - šabloni

- **Parametrizovane razvojne slike** (engl. *Builder Images*)
 - slike koje sadrže većinu alata i biblioteka potrebnih za kreiranje upotrebljive slike softverskog rešenja
 - ne sadrže kôd konkretne aplikacije
 - kôd aplikacije se prosleđuje kao parametar već pokrenutom kontejneru sa parametrizovanom razvojnom slikom
 - kontejner pripremi kôd za izvršenje
 - npr. dobavljanje neophodnih biblioteka i kompajliranje
 - rezultat je nova slika softverskog rešenja od koje je moguće kreirati kontejner
 - npr. *source-to-image* <https://github.com/openshift/source-to-image>

57

57

Vrste slika kontejnera - šabloni

- **Slike sa komponentama sistema** (engl. *Containerized Components*)
 - kontejneri koji su namenjeni pokretanju zajedno sa drugim kontejnerima
 - obično se ne pokreću samostalno, mada nije zabranjeno
 - imaju veću upotrebnu vrednost kao deo celine nego samostalno
 - upotreba mikroservisnim arhitekturama
 - upotreba u slučaju kada nije moguće kontejnerizovati sve komponente aplikacije
- **Slike za upravljanje kontejnerima** (engl. *Deployer Images*)
 - slike koje, kada se pokrenu kao kontejneri, služe za upravljanje drugim kontejnerima
 - npr. u slučajevima kada je potrebno pokrenuti kontejnere u određenom redosledu

58

58

Vrste slika kontejnera - šabloni

- **Posredničke slike** (engl. *Intermediate Images*)
 - bilo koja slika nastala od osnovne slike a koja se zatim koristi za pravljenje novih slika
 - koristi se umesto osnovne slike
 - obuhvata dodatne slojeve u odnosu na osnovnu sliku
- **Slike sa sistemskim procesima** (engl. *System Containers*)
 - sadrže sistemski softver zapakovan u obliku slike kontejnera
 - ovakve slike se obično pokreću u obliku privilegovanih kontejnera
- **Hibridne slike** (engl. *Intermodal Container Images*)
 - slike za koje se može reći da pripadaju nekoliko prethodno navedenih vrsta
 - npr. slika sa *Apache* aplikativnim serverom i radnim okvirom *Ruby on Rails*
 - ovakva slika se može posmatrati i kao slika softverskog rešenja i kao parametrizovana razvojna slika

59

59

Docker

60

Docker - Arhitektura

- Docker je platforma za razvoj, distribuciju i izvršavanje aplikacija
 - napisana u programskom jeziku GO
 - koja omogućava kontejnerizaciju aplikacija
 - i na taj način omogućavajući bržu isporuku softvera
- Docker omogućava “pakovanje” i izvršavanje aplikacija u vidu kontejnera
 - koji su izolovani od ostatka OS-a na kojem se izvršavaju
- Licenca
 - besplatan za nekomercijalnu upotrebu
 - naplaćuje se upotreba u komercijalne svrhe

61

61

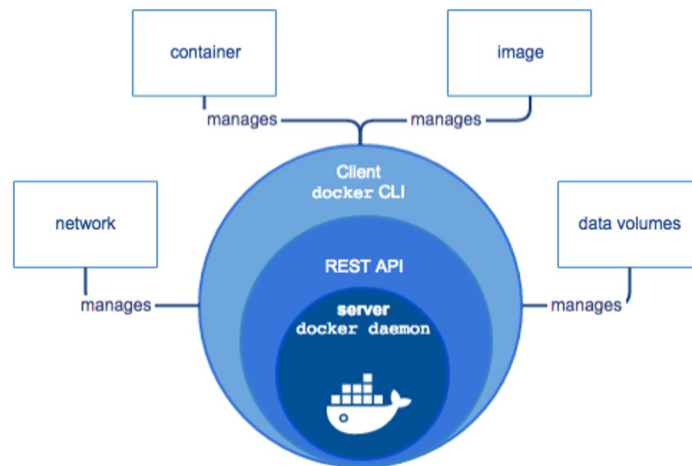
Docker - Arhitektura

- Docker izvršno okruženje (engl. *Docker Engine*)
 - predstavlja aplikaciju koja prati klijent-server arhitekturu koja se sastoji od sledećih komponenti:
 - **docker pozadinski proces** (engl. *docker daemon*) - pozadinski proces operativnog sistema domaćina koji sadrži sve potrebne metode za rad sa kontejnerima, slikama, mrežama i diskovima
 - predstavlja server u ovoj arhitekturi
 - pristupa mu se direktno pomoću naredbe `dockerd`
 - **REST API** - koji predstavlja specifikaciju interfejsa sa metodama koje koriste docker klijenti kako bi komunicirali sa docker pozadinskim procesom
 - **docker klijent** - Program koji se izvršava kroz terminal operativnog sistema. Pristupa mu se direktno pomoću naredbe `docker`

62

62

Docker - Arhitektura

izvor: *Docker Overview, docker docs* <https://docs.docker.com/>

63

63

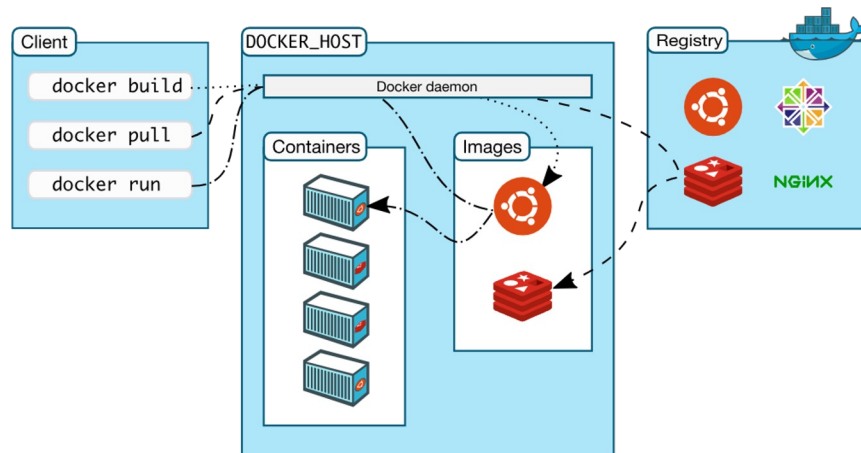
Docker - Arhitektura

- Docker registar
 - skladište slika kontejnera koje se mogu koristiti uz docker
 - javni registar
 - Docker Hub <https://hub.docker.com/explore/>
 - podrazumevani registar za Docker
 - Docker će bez dodatnog podešavanja pokušati da u ovom registru pronade sve slike
 - privatni registri
 - mogu se postaviti u okviru Docker Cloud servisa
 - <https://cloud.docker.com/>
 - mogu se postaviti samostalno na bilo koji server dostupan preko mreže
 - Npr. kompanijski *Artifactory* registar
 - prodavnica slika kontejnera
 - Docker Store <https://store.docker.com/>

64

64

Docker - Arhitektura

izvor: Docker Overview, docker docs <https://docs.docker.com/>

65

65

Docker - Arhitektura

- **Imenski prostori (namespaces)**
 - za svaki kreirani Docker kontejner kreira se skup imenskih prostora
 - u okviru prostora Kernel-a Linux OS-a
 - imenski prostor **pid** - izolacija procesa (PID: *Process ID*).
 - imenski prostor **net** - upravljanje mrežnim interfejsima (NET: *Networking*).
 - imenski prostor **ipc** - upravljanje međuprostornom komunikacijom (IPC: *InterProcess Communication*).
 - imenski prostor **mnt** - upravljanje sistemom datoteka (MNT: *Mount*).
 - imenski prostor **uts** - izolacija na nivou Kernel-a. (UTS: *Unix Timesharing System*).
- **Kontrolne grupe (cgroups)**
 - ograničavaju aplikacije na određen skup resursa
 - omogućavaju kontejnerima da dele isti hardver
 - omogućava uspostavljanje ograničenja nad resursima

66

66

Docker - Arhitektura

- UnionFS
 - servis u Linux OS-u za priključivanje novih sistema datoteka:
 - npr. AUFS, btrfs, vfs, and DeviceMapper
 - omogućava kreiranje slika i kontejnera od više slojeva
 - brzo i efikasno
- Izvršenje kontejnera
 - **libcontainer** biblioteka

67

67

Docker pozadinski proces (dockerd)

- Pokretanje pozadinskog procesa
 - uobičajeno se pokreće automatski prilikom podizanja OS-a
 - uz korišćenje programa samog OS-a, ako je docker instaliran kao servis
 - `sudo systemctl start docker`
 - `sudo service docker start`
 - ručno
 - `dockerd`
- Moguće konfigurisati pozadinski proces
 - <https://docs.docker.com/engine/reference/commandline/dockerd/>

```
{
  "debug": true,
  "tls": true,
  "tlscert": "/var/docker/server.pem",
  "tlskey": "/var/docker/serverkey.pem",
  "hosts": ["tcp://192.168.59.3:2376"]
}
```

68

68

Docker klijent [run] - *Hello World*

- *Hello world* primer
 - ukoliko slika nije pronađena lokalno, docker je preuzima iz podrazumevanog registra
 - podrazumevano DockerHub

```
$ docker run hello-world

Unable to find image 'hello-world:latest' locally
latest: Pulling from library/hello-world
9db2ca6ccae0: Pull complete
Digest: sha256:4b8ff392a12ed9ea17784bd3c9a8b1fa3299cac44aca35a85c90c5e3c7afacdc
Status: Downloaded newer image for hello-world:latest

Hello from Docker!
This message shows that your installation appears to be working correctly.
...
```

69

69

Docker klijent [run] - *Hello World*

- *Hello world* primer
 - ukoliko je slika pronađena lokalno, Docker koristi tu sliku

```
$ docker run hello-world

Hello from Docker!
This message shows that your installation appears to be working correctly.
...
```

70

70

Docker klijent [pull] - *Busybox*

- *Busybox*
 - skup alata koji se mogu koristiti iz komandne linije POSIX okruženja
 - <https://en.wikipedia.org/wiki/BusyBox>
 - napravljeni za ugrađene (engl. *embedded*) Linux sisteme
- Preuzimanje slike iz registra (Docker Hub)
 - naredba **docker pull [OPTIONS] NAME[:TAG|@DIGEST]**
 - opciono, iza naziva slike može se navesti i verzija koju preuzimamo
 - razdvojena simbolom “:”

```
$ docker pull busybox:latest

latest: Pulling from library/busybox
75a0e65efd51: Pull complete
Digest: sha256:d21b79794850b4b15d8d332b451d95351d14c951542942a816eea69c9e04b240
Status: Downloaded newer image for busybox:latest
```

71

71

Docker klijent [images] - *Busybox*

- Prikazivanje preuzetih docker slika
 - naredba **docker images [OPTIONS] [REPOSITORY[:TAG]]**
 - moguće prikazati i ID slike
 - navođenjem opcije -a

```
$ docker images
REPOSITORY          TAG          IMAGE ID          CREATED          SIZE
busybox             latest      22c2dd5ee85d     10 days ago     1.16MB
hello-world        latest      2cb0d9787c4d     2 weeks ago     1.85kB
...
```

72

72

Docker klijent [run] - *Busybox*

- Pokretanje kontejnera na osnovu preuzete slike
 - naredbom `docker run [OPTIONS] IMAGE[:TAG|@DIGEST] [COMMAND] [ARG...]`
- kontejner je pokrenut, izvršio je praznu naredbu i zaustavio se
 - pošto je *Busybox* skup CLI alata, zahteva prosleđivanje naredbe koja treba biti izvršena
- Moguće proslediti Linux naredbu podržanu od strane aplikacije
 - nakon naredbe za pokretanje kontejnera
 - npr. `echo`

```
$ docker run busybox
```

```
$ docker run busybox echo "hello from busybox"
hello from busybox
```

73

73

Docker klijent [ps] - *Busybox*

- Ispisivanje kontejnera
 - naredba `docker ps [OPTIONS]`
 - opcija `-a` prikazuje sve kontejnere
 - pokrenute i nepokrenute
- Svako pokretanje slike kreira novi kontejner

```
$ docker ps
CONTAINER ID   IMAGE     COMMAND                  CREATED     STATUS              PORTS          NAMES
$ docker ps -a
CONTAINER ID   IMAGE     COMMAND                  CREATED     STATUS              PORTS          NAMES
69bc53929b3c  busybox  "echo 'hello from ..."  3 minutes ago Exited (0) 2 minutes ago          zen_ritchie
f4d727e4b99e  busybox  "sh"                    6 minutes ago Exited (0) 6 minutes ago          vigilant_thompson
```

74

74

Docker klijent [run] - *Busybox*

- Pokretanje kontejnera u interaktivnom režimu sa otvorenim terminalom
 - naredba `docker run -it`
 - opcija `-i` spaja se na STDIN
 - opcija `-t` alokira pseudo terminal

```
$ docker run -it busybox sh
/# ls
bin dev etc home proc root sys tmp usr var
/# uptime
14:24:15 up 1 day, 4:36, 0 users, load average: 0.58, 0.72, 0.95
/# exit
```

75

75

Docker klijent [rm]

- Brisanje kontejnera
 - naredba `docker rm [OPTIONS] CONTAINER [CONTAINER...]`
 - briše kontejnere čiji su ID-jevi prosleđeni

```
$ docker ps -a
CONTAINER ID   IMAGE      COMMAND                  CREATED          STATUS          PORTS   NAMES
d82779ec77f9   hello-world "/hello"                4 seconds ago   Exited (0) 1 second ago   brave_dijkstra
...

$ docker rm d82779ec77f9
d82779ec77f9
```

76

76

Docker klijent [rm]

- Brisanje kontejnera
 - moguće je i kombinovati naredbe
 - nije karakteristično samo za docker rm već i za druge naredbe
 - opcija -q vraća numeričke ID-jeve
 - opcija -f filtrira rezultat prema zadatom uslovu

```
$ docker rm $(docker ps -a -q -f status=exited)
b70668e66275
69bc53929b3c
f4d727e4b99e
```

77

77

Docker klijent [container prune]

- Brisanje nekorišćenih kontejnera
 - naredba **docker container prune**
 - briše sve zaustavljene kontejnere
 - ali ne i povezane elemente kao što su skladišta ili mrežne konfiguracije

```
$ docker container prune
WARNING! This will remove all stopped containers.
Are you sure you want to continue? [y/N] y
Deleted Containers:
14f4d283cdd1006f07b4fsdf1ad1ea75b826b927cc508a3f22a0bb3934625f69
bf1120889cc03b2854bb7ef4a1t89th6adf31fb35b1c292e7dd3f6a50a669805
...
```

78

78

Docker klijent [rmi]

- Brisanje slika kontejnera
 - naredba **docker rmi** [OPTIONS] IMAGE [IMAGE...]
 - briše slike čiji su ID-jevi prosleđeni

```
$ docker images -a
REPOSITORY          TAG             IMAGE ID        CREATED         SIZE
hello-world         latest         2cb0d9787c4d   2 weeks ago    1.85kB
...

$ docker rmi 2cb0d9787c4d
Untagged: hello-world:latest
Untagged: hello-world@sha256:4b8ff392a12ed9ea17784bd3c9a8b1fa3299cac44aca35a85c90c5e3c7afacdc
Deleted: sha256:2cb0d9787c4dd17ef9eb03e512923bc4db10add190d3f84af63b744e353a9b34
Deleted: sha256:ee83fc5847cb872324b8a1f5dbfd754255367f4280122b4e2d5aee17818e31f5
```

79

79

Docker klijent [image prune]

- Brisanje nekorišćenih slika kontejnera i slojeva
 - naredba **docker image prune**
 - briše sve *dangling* slojeve slika
 - slojeve koji više nisu vezani za konkretne slike kontejnera
 - moguće obrisati i sve slike koje se ne koriste

```
$ docker image prune
WARNING! This will remove all dangling images.
Are you sure you want to continue? [y/N] y

Deleted Images:
untagged: hostname/image@sha256:877ccf9171518a9deaaabf3c9d4f5bc4dd57d19b37080dd7bf5c0fd4acd98484
deleted: sha256:71b2e074cf93e41cd15828965asddd899b54a45b5713c34a20904d4e356d0335
deleted: sha256:adf5ce285a3929080f17ca8dfa33fee2cd97e415b91548aa089655bd5c55029c
deleted: sha256:654c896ec44c926792e85097c39bda213a9faba3dc5a28487c7fcd6dc5022ac2
deleted: sha256:3d062c5001645ae4eb853a525409d6e2c1f12s321bf5f2d13cf82d69b1341d9a
...
```

80

80

Docker klijent [run] - web app

- Pokretanje slike kontejnera u pozadini
 - opcija `-d` specificira da se kontejner ne kači na STDOUT
 - dobra opcija za kontejnere u kojima se proces neprekidno izvršava
 - npr. web servere i servere baze podataka
 - nakon pokretanja proveriti <http://localhost:32769/>
- Dodatne opcije
 - opcija `-P` dodeljuje nasumične portove iz intervala 32768-61000 na exportovane portove kontejnera
 - moguće i dodeliti konkretne portove opcijom `-p`
 - opcija `--name` dodeljuje ime kontejneru

```
$ docker run -d -P --name static-site prakhar1989/static-site
0988c7f5c91a893210fb788a4d0183559dba41bbf2a2ab7e95b9f7b86d72b77f

$ docker port static-site
80/tcp -> 0.0.0.0:32769
443/tcp -> 0.0.0.0:32768
```

81

81

Docker klijent [stats] - web app

- Provera zauzeća resursa kontejnera
 - naredba `docker stats [OPTIONS] [CONTAINER...]`
 - opcija `--no-stream` vraća samo prvi rezultat

```
$ docker stats --no-stream static-site
CONTAINER  CPU %    MEM USAGE / LIMIT  MEM %    NET I/O    BLOCK I/O  PIDS
static-site 0.00%    2.145MiB / 13.69GiB 0.02%    8.03kB / 0B  0B / 0B    2
```

82

82

Docker klijent [inspect] - web app

- Uvid u detalje pokrenutog kontejnera
 - naredba `docker inspect [OPTIONS] NAME|ID [NAME|ID...]`

```
$ docker inspect static-site
[
  {
    "Id": "e101b096fdc7ee46aff9d30598f4ca4ada4a63ab4b692f0b1b0ac9799d429b41",
    "Created": "2018-07-28T13:27:08.965455832Z",
    "Path": "./wrapper.sh",
    "Args": [],
    "State": {
      "Status": "exited",
      "Running": false,
      "Paused": false,
      "Restarting": false,
      "OOMKilled": false,
      "Dead": false,
      "Pid": 0,
      ...
    }
  }
]
```

83

83

Docker klijent [exec] - web app

- Izvršenje proizvoljne naredbe u pokrenutom kontejneru
 - naredba `docker exec [OPTIONS] CONTAINER COMMAND [ARG...]`
 - vrlo često je potrebno izvršiti samo jednu naredbu u kontejneru
 - nema potrebe držati otvorenu sesiju i raditi u terminalu kontejnera
 - primer dat na ovom slajdu
 - pokretanje i kačenje na terminal u kontejneru
 - naredba koja se izvršava u kontejneru je `bash`

```
$ docker exec -it static-site bash

root@4e0fca77c77a:/# ls
bin boot dev          etc home lib             lib64 media mnt  opt proc  root run  sbin  srv  sys  tmp  usr
var                wrapper.sh

root@4e0fca77c77a:/# exit
exit
```

84

84

Docker klijent [attach] - web app

- Povezivanje na kontejner koji je pokrenut u interaktivnom režimu
 - kontejner pokrenut naredbom **docker run -it**
 - zatvorena komunikacija sa Ctrl + P + Q
 - moguće je ponovo pokrenuti interaktivni režim
 - naredba **docker attach [OPTIONS] CONTAINER**

```
$ docker attach static-site
```

85

85

Docker klijent [stop] - web app

- Zaustavljanje kontejnera koji je u pokrenutom (UP) stanju
 - naredba **docker stop [OPTIONS] CONTAINER [CONTAINER...]**
 - navodi se ID kontejnera koji se zaustavlja

```
$ docker ps -a
CONTAINER ID   IMAGE                COMMAND                  CREATED        STATUS        PORTS
NAMES
0988c7f5c91a   prakhar1989/static-site  "./wrapper.sh"         About a minute ago  Up About a minute
0.0.0.0:32769->80/tcp, 0.0.0.0:32768->443/tcp  static-site

$ docker stop 0988c7f5c91a
0988c7f5c91a
```

86

86

Docker klijent [start] - web app

- Pokretanje prethodno zaustavljenog kontejnera
 - naredba `docker start [OPTIONS] CONTAINER [CONTAINER...]`
 - navodi se ID kontejnera koji se ponovo pokreće

```
$ docker start 0988c7f5c91a
0988c7f5c91a
```

87

87

Docker slike kontejnera

- Prikazane osobine slike kontejnera
 - REPOSITORY - naziv repozitorijuma koji predstavlja datu sliku
 - TAG - oznaka verzije slike kontejnera koja je preuzeta
 - IMAGE ID - jednoznačna oznaka slike
 - u prikazu je skraćena verzija, za punu pozvati sa opcijom `--no-trunc`
 - CREATED - datum kreiranja slike
 - SIZE - veličina slike

```
$ docker images -a
REPOSITORY          TAG          IMAGE ID          CREATED          SIZE
hello-world         latest      2cb0d9787c4d     2 weeks ago     1.85kB
...
```

88

88

Docker slike kontejnera

- Slike se u terminologiji Docker-a dele na
 - **osnovne slike** (engl. *base images*)
 - slike koje nemaju roditeljsku sliku i od kojih se prave druge slike.
 - **zvanične slike** (engl. *official images*)
 - slike softvera koje su kreirali inženjeri u Docker-u
 - obično je njihov naziv sastavljen od jedne reči.
 - **izvedene slike** (engl. *child images*)
 - slike koje predstavljaju doradu osnovnih slika.
 - kreirane od strane korisnika Docker-a
 - obično je njihov naziv sastavljen od imena korisnika i naziva slike
 - npr. user/image-name

89

89

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Kreiranje slike kontejnera
 - potrebno je kreirati odgovarajući Dockerfile
 - sadrži uputstvo za kreiranje slike
 - potrebno definisati osnovnu sliku
 - potrebno definisati sve naredbe koje prebacuju osnovnu sliku u stanje potrebno za izvršavanje željene aplikacije
 - potrebno ubaciti kod naše aplikacije
 - svaka naredba u okviru Dockerfile-a koja menja osnovnu sliku uvodi novi sloj slike u repozitorijum slike

90

90

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Izgradnju slike obavlja docker pozadinski proces
 - docker klijent šalje zapakovan sadržaj direktorijuma koji se ubacuje u sliku
 - ovaj direktorijum mora da poseduje Dockerfile
 - ali može imati i dodatne datoteke i direktorijume
 - dodaju se u naredbom ADD ili COPY.
 - **napomena:** celokupan direktorijum u kojem je pokrenuta naredba se pakuje i šalje pozadinskom procesu
 - obratiti pažnju da folder sadrži samo zaista potrebne fajlove

91

91

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Primer Node.js web aplikacije
 - zapakovati prostu, Hello World Node.js aplikaciju kao docker sliku
 - odgovarajući Dockerfile:

```
FROM node:8

# Create app directory
WORKDIR /usr/src/app

# Install app dependencies
# A wildcard is used to ensure both package.json AND package-lock.json are copied where applicable
COPY package*.json ./
RUN npm install

# Bundle app source
COPY . .

EXPOSE 8080
CMD [ "npm", "start" ]
```

 https://github.com/vdimitrieski/asvsp/tree/master/02_containers/docker-node-js-app

92

92

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Kopiranje nepotrebnih datoteka može biti izbegnuto
 - datoteka `.dockerignore`

```
node_modules
npm-debug.log
```

- Pravljenje slike i dodeljivanje oznake
 - naredba `docker build [OPTIONS] PATH | URL | -`
 - opcija `-t` služi za dodavanje oznake slici

93

93

Docker slike kontejnera - Dockerfile

```
$ docker build -t vdimitrieski/node-web-app .
Sending build context to Docker daemon 6.144kB
Step 1/7 : FROM node:8
--> ed145ef978c4
Step 2/7 : WORKDIR /usr/src/app
--> Using cache
--> db58b137c74f
Step 3/7 : COPY package*.json ./
--> Using cache
--> 23085fcd6fb7
Step 4/7 : RUN npm install
--> Using cache
--> ba377483612b
Step 5/7 : COPY . .
--> Using cache
--> 2a36c815ad09
Step 6/7 : EXPOSE 8080
--> Using cache
--> 7a93dd83dfef
Step 7/7 : CMD npm start
--> Using cache
--> e1c87eb88b8a
Successfully built e1c87eb88b8a
Successfully tagged vdimitrieski/node-web-app:latest
```

94

94

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Pokrenuti kreiranu sliku

```
$ docker run -p 49160:8080 -d vdimitrieski/node-web-app
```

- Otvoriti stranicu u internet pretraživaču
 - <http://localhost:49160/>

95

95

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Pregledanje logova za pokrenuti kontejner
 - naredba `docker logs [OPTIONS] CONTAINER`

```
$ docker ps
CONTAINER ID   IMAGE                                COMMAND                  CREATED        STATUS        PORTS
NAMES
a77e1d94599f   vdimitrieski/node-web-app          "npm start"            3 minutes ago Up 3 minutes
0.0.0.0:49160->8080/tcp   stoic_liskov

$ docker logs a77e1d94599f

> docker_web_app@1.0.0 start /usr/src/app
> node server.js

Running on http://0.0.0.0:8080
```

96

96

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Zaustaviti kontejner

```
$ docker stop a77e1d94599f
a77e1d94599f
```

97

97

Docker slike kontejnera - Dockviz

- Prikaz slojeva kreirane slike
 - od docker-a 1.7 ne postoji ugrađen alat za prikaz slojeva slike
 - može se iskoristiti alat Dockviz
 - preuzeti ga kao docker kontejner
 - dostupan na GitHub-u <https://github.com/justone/dockviz>
 - zgodno napravili alias naredbu koja pokreće docker kontejner

```
$ docker pull nate/dockviz
Unable to find image 'nate/dockviz:latest' locally
latest: Pulling from nate/dockviz
d6bcd48223ce: Pull complete
Digest: sha256:0157f9ec324cc8970a7034712c6ccbcfda4778cb7d0c004bbe68e670f6e61b4d
Status: Downloaded newer image for nate/dockviz:latest

$ alias dockviz="docker run -it --rm -v /var/run/docker.sock:/var/run/docker.sock nate/dockviz"
```

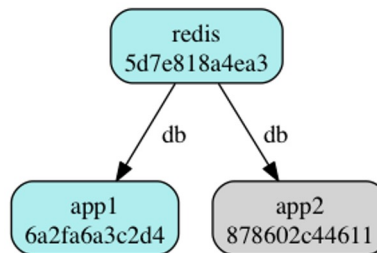
98

98

Docker slike kontejnera - Dockviz

- Dockviz
 - može se koristiti za vizualizaciju odnosa između kontejnera ili odnosa između slojeva slika

```
$ dockviz containers -d | dot -Tpng -o containers.png
```


99

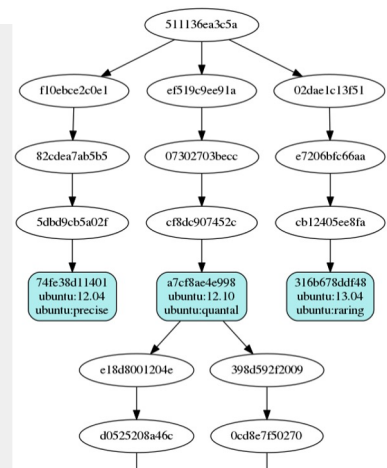
99

Docker slike kontejnera - Dockviz

```
$ dockviz containers -d | dot -Tpng -o containers.png
```

```

$ dockviz images -t -i
<missing> Size: 126.8 MB
  <missing> Size: 0.0 B
    <missing> Size: 41.1 MB
      <missing> Size: 0.0 B
        <missing> Size: 123.0 MB
          <missing> Size: 320.1 MB
            <missing> Size: 335.1 KB
              <missing> Size: 135.6 KB
                <missing> Size: 0.0 B
                  <missing> Size: 56.6 MB
                    <missing> Size: 0.0 B
                      <missing> Size: 4.5 MB
                        ed145ef978c4 Size: 0.0 B Tags: node:8
                          db58b137c74f Size: 0.0 B
                            23085fcd6fb7 Size: 265.0 B
                              ba377483612b Size: 3.0 MB
                                2a36c815ad09 Size: 884.0 B
                                  7a93dd83dfef Size: 0.0 B
                                    e1c87eb88b8a Size: 0.0 B Tags: vdimitrieski/node-web-app:latest
  
```


100

100

Docker slike kontejnera - Dockerfile primeri

```
FROM ubuntu

RUN apt-key adv --keyserver keyserver.ubuntu.com --recv 7F0CEB10
RUN echo "deb http://downloads-distro.mongodb.org/repo/ubuntu-upstart dist 10gen" | tee -a
/etc/apt/sources.list.d/10gen.list
RUN apt-get update
RUN apt-get -y install apt-utils
RUN apt-get -y install mongodb-10gen

CMD ["/usr/bin/mongod", "--config", "/etc/mongodb.conf"]
```

101

101

Docker slike kontejnera - Dockerfile primeri

```
FROM golang:1.9.2-alpine3.6 AS build

# Install tools required for project
# Run `docker build --no-cache .` to update dependencies
RUN apk add --no-cache git
RUN go get github.com/golang/dep/cmd/dep

# List project dependencies with Gopkg.toml and Gopkg.lock
# These layers are only re-built when Gopkg files are updated
COPY Gopkg.lock Gopkg.toml /go/src/project/
WORKDIR /go/src/project/
# Install library dependencies
RUN dep ensure -vendor-only

# Copy the entire project and build it
# This layer is rebuilt when a file changes in the project directory
COPY . /go/src/project/
RUN go build -o /bin/project

# This results in a single layer image
FROM scratch
COPY --from=build /bin/project /bin/project
ENTRYPOINT ["/bin/project"]
CMD ["--help"]
```

102

102

Docker slike kontejnera - Dockerfile

- Smernice za pravljenje Dockerfile-a
 - smanjiti broj koraka u Dockerfile-u
 - povećava performanse pravljenja i preuzimanja slika
 - smanjuje broj slojeva slike
 - sortirati delove naredbe unutar višelinijjskih naredbi
 - početi Dockerfile sa koracima koji imaju najmanje izgleda da će biti promenjeni
 - instalirati prvo alate potrebne da aplikacija radi
 - instalirati sve potrebne biblioteke i pakete
 - kompajlirati aplikaciju
 - koristiti `.dockerignore` fajl kako bi se izbeglo nepotrebno kopiranje
 - kreirati slike tako da budu lako pokrenute i kontejneri lako zaustavljeni
 - *ephemeral* slike tj. slike koje ne čuvaju stanje u sebi već putem skladišta podataka

```
FROM alpine:3.4

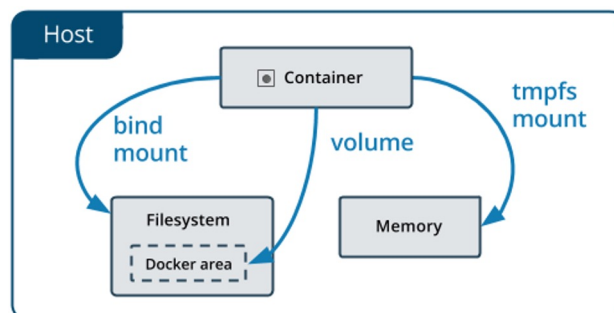
RUN apk update && apk add \
    curl \
    git \
    vim
```

103

103

Docker slike kontejnera - skladišta podataka

- Skladišta podataka
 - Docker skladišta (engl. *volumes*)
 - skladišne tačke uvezivanja (engl. *bind mounts*)
 - privremene tačke uvezivanja (engl. *tmpfs mounts*)

izvor: Docker Overview, Docker Volumes <https://docs.docker.com/storage/volumes/>

104

104

Docker slike kontejnera - skladišta podataka

- Skladišta podataka
 - **Docker skladišta** (engl. *volumes*)
 - kreirana i upravljana od strane Docker-a (`/var/lib/docker/volumes/`)
 - naredba `docker volume create [OPTIONS] [VOLUME]`
 - registruju se i upravljaju na sličan način kao kontejneri i slike kontejnera
 - izolovano skladište od ostatka sistema datoteka
 - mogu ih menjati samo kontejneri kojima su skladišta dodeljena
 - mogu se deliti među kontejnerima
 - moraju se ručno osloboditi
 - naredba `docker volume prune [OPTIONS]`

105

105

Docker slike kontejnera - skladišta podataka

- Skladišta podataka
 - **stalne tačke uvezivanja** (engl. *bind mounts*)
 - omogućavaju korišćenje datoteka i direktorijuma sistema domaćina unutar kontejnera
 - mogu ih menjati i kontejneri i procesi sistema domaćina
 - **privremene tačke uvezivanja** (engl. *tmpfs mounts*)
 - nisu stalno skladištene ni u sistemu domaćinu ni u kontejnerima
 - najčešće ih koriste kontejneri za čuvanje privremenih rezultata sračunavanja ili veoma osetljive podatke koji nestaju nakon zaustavljanja kontejnera
- Dodeljivanje skladišta kontejnerima
 - Docker skladišta i stalne tačke uvezivanja se dodeljuju u naredbi `run`
 - opcija `-v` ili `--volume`
 - identično kao i kreiranje pomoću `VOLUME` naredbe u Dockerfile-u
 - privremene tačke uvezivanja se dodeljuju u naredbi `run`
 - opcija `--tmpfs`

106

106

Docker slike kontejnera - skladišta podataka

- Kada koristiti skladišta podataka
 - Docker skladišta
 - kada je potrebno podeliti datoteke između više kontejnera
 - kada postoji verovatnoća da sistem domaćin neće imati traženu strukturu direktorijuma da bi se napravile skladišne tačke uvezivanja
 - za smeštanje datoteka kontejnera na udaljene servere
 - u slučaju kada je kreiranje sigurnosne kopije i migracija podataka kontejnera potrebna
 - skladišne tačke uvezivanja
 - za deljenje konfiguracionih datoteka između sistema domaćina i kontejnera
 - kada je struktura direktorijuma u sistemu domaćinu zagarantovana
 - privremene tačke uvezivanja
 - kada god nam podaci iz kontejnera nisu potrebni između dva pokretanja
 - a ipak je potrebno da se u toku izvršavanja kontejnera podele podaci između sa operativnim sistemom domaćinom

107

107

Docker slike kontejnera - Docker skladište primer

```
$ docker run -it -v /data --name container1 busybox

/ # cd data
/data # touch file1.txt
/data # ls
file1.txt
/data # exit

$ docker inspect container1
...
"Mounts": [
  {
    "Type": "volume",
    "Name": "568258a7940182c5ac52f0637c60c1d1f81e9ec77f3e4694647b4879c2ff003c",
    "Source": "/var/lib/docker/volumes/568258a7940182c5ac52f0637c60c1d1f81e9ec77f3e4694647b4879c2ff003c/_data",
    "Destination": "/data",
    "Driver": "local",
    "Mode": "",
    "RW": true,
    "Propagation": ""
  }
],
...
```

108

108

Docker slike kontejnera - Docker skladište primer (2)

```
$ docker restart container1

$ docker attach container1
/ # ls
bin  data  dev    etc    home  proc  root  sys   tmp   usr   var
/ # cd data
/data # ls
file1.txt
/data #

$ docker rm -v container1
```

109

109

Docker slike kontejnera - skladišna tačka uvezivanja primer

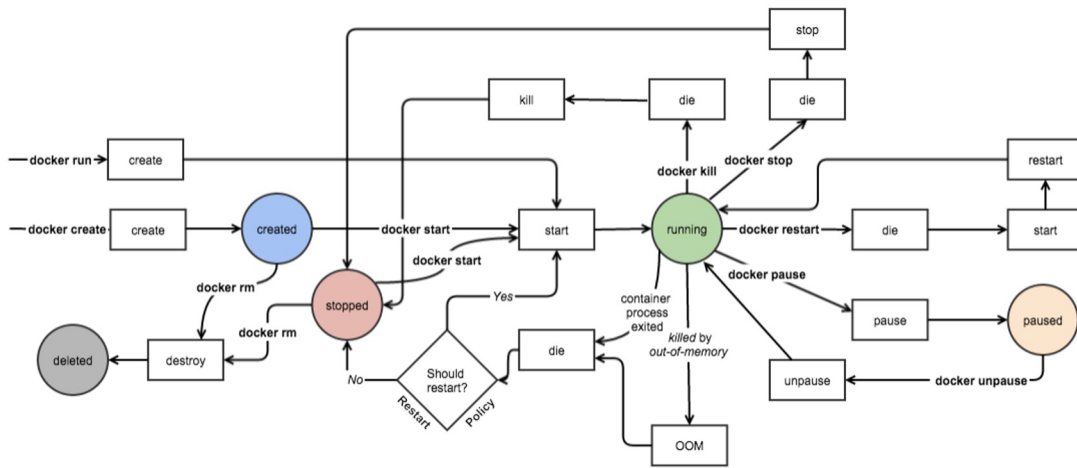
```
$ mkdir ~/data
$ echo TEST TEST > ~/data/test.txt

$ docker run -it --name container1 -v ~/data:/datavol busybox
/ # cd datavol/
/datavol # ls
test.txt
/datavol # cat test.txt
TEST TEST
/datavol # exit
```

110

110

Doker kontejneri - životni ciklus

izvor: Docker Internals, <http://docker-saiqon.github.io>

111

111

Docker Compose

112

Docker Compose

- Docker Compose je alat za pokretanje kontejnerizovanih aplikacija
 - kontejnerizovana aplikacija - aplikacija koja se sastoji od jednog ili više Docker kontejnera
 - kontejneri mogu biti povezani
 - pomoću skladišta ili simboličkih veza (engl. *links*)
 - olakšava rad sa kontejnerima
 - jedan *.yaml* fajl sa svim podešavanjima
- Koraci za korišćenje alata Docker Compose
 - specifikacija kontejnera koji se koriste u kontejnerizovanoj aplikaciji
 - mora postojati Dockerfile ili slika mora biti dostupna na nekom od servera registara
 - konfiguracija kontejnera aplikacije
 - pokretanje kontejnerizovane aplikacije
 - naredbom **docker-compose up [options] [--scale SERVICE=NUM...] [SERVICE...]**

113

113

Docker Compose

- Primer *docker-compose.yml* datoteke

```
version: '3'
services:
  web:
    build: .
    ports:
      - "5000:5000"
    volumes:
      - ./code
      - logvolume01:/var/log
    links:
      - redis
  redis:
    image: redis
volumes:
  logvolume01: {}
```

114

114

Docker Compose

- Osobine alata Docker Compose
 - omogućava pokretanje izolovanih izvršnih okruženja na istom sistemu domaćinu
 - npr. moguće je na razvojnoj mašini pokrenuti paralelno različite verzije istog softvera kako bi se lakše testirale funkcionalnosti
 - **čuva podatke u skladištima između pokretanja**
 - svi podaci smešteni u trajna skladišta su sačuvana
 - **kešira podešavanje kontejnera između pokretanja**
 - rekreiraju se samo kontejneri koji su u međuvremenu izmenjeni
 - ukoliko nije bilo izmena, **docker compose ponovo koristi stari kontejner**
 - dozvoljava korišćenje promenljivih iz izvršnog okruženja (engl. *environmental variables*)
 - za parametrizaciju podešavanja kontejnera
 - povećava stepen ponovne iskoristivosti specifikacija
 - za različita okruženja

115

115

Docker Compose

- Slučajevi korišćenja
 - pokretanje aplikacije na razvojnom računaru
 - jednom konfigurisane servise koje aplikacija koristi potrebno samo pokretati i zaustavljati
 - baze podataka, *cache*-ove, eksterne API-je itd.
 - lako postavljanje i uklanjanje izolovanih testnih okruženja
 - pokretanje automatizovanih testova
 - usled izolacije izvršnog okruženja, pogodni za testiranje
 - sve izmene načinjene tokom testiranja se lako mogu poništiti
 - postavljanje aplikacije na server sačinjen od jednog računara
 - ne postoji prava orkestracija
 - orkestraciju je moguće postići uz pomoć Docker Swarm alata uz minimalne izmene
 - ili Kubernetes-a uz malo veće izmene

116

116

Docker Compose - Primer

- Primer korišćenja alata Docker Compose
 - za pokretanje Python Flask web aplikacije
 - nije potrebno predznanje Python jezika niti Flask radnog okvira
 - koristi Redis bazu podataka
 - za *cache* podataka
 - pokrenutu kao zaseban kontejner
 - nema potrebe instalirati Redis na razvojni računar
 - kao adresa Redis servera koristi se simbolička veza *redis* postavljena u datoteci *docker-compose.yml* i standardni port 6379

https://github.com/vdimitrieski/asvsp/tree/master/02_containers/docker-compose-flask-app

117

117

Docker Compose - Primer

- Primer *docker-compose.yml* datoteke

```
version: '3'
services:
  web:
    build: .
    ports:
      - "5000:5000"
  redis:
    image: "redis:alpine"
```

118

118

Docker Compose - Primer

- Izvršavanje aplikacije naredbom `docker-compose up`
 - zaustavljanje `CTRL+C`

```
$ docker-compose up
Starting docker-compose-flask-app_redis_1 ... done
Starting docker-compose-flask-app_web_1 ... done
Attaching to docker-compose-flask-app_redis_1, docker-compose-flask-app_web_1
redis_1 | 1:C 01 Aug 15:34:07.492 # o000o000o000o Redis is starting o000o000o000o
redis_1 | 1:C 01 Aug 15:34:07.492 # Redis version=4.0.10, bits=64, commit=00000000, modified=0, pid=1, just started
redis_1 | 1:C 01 Aug 15:34:07.492 # Warning: no config file specified, using the default config. In order to specify a
config file use redis-server /path/to/redis.conf
...
redis_1 | 1:M 01 Aug 15:34:07.495 * DB loaded from disk: 0.000 seconds
redis_1 | 1:M 01 Aug 15:34:07.495 * Ready to accept connections
web_1 | * Serving Flask app "app" (lazy loading)
...
web_1 | * Running on http://0.0.0.0:5000/ (Press CTRL+C to quit)
web_1 | * Restarting with stat
web_1 | * Debugger is active!
web_1 | * Debugger PIN: 898-272-666
```

119

119

Docker Compose - Primer

- U drugom terminalu
 - pokretanjem odgovarajućih naredbi možemo videti sve pokrenute kontejneri i preuzete slike

```
$docker ps

CONTAINER ID   IMAGE                                COMMAND                                CREATED        STATUS
PORTS         NAMES
60288b0a3efb  docker-compose-flask-app_web        "python app.py"                        8 minutes ago Up 7 minutes
0.0.0.0:5000->5000/tcp  docker-compose-flask-app_web_1
503139beeb14  redis:alpine                         "docker-entrypoint..."               8 minutes ago Up 7 minutes
6379/tcp      docker-compose-flask-app_redis_1

$ docker image ls

REPOSITORY          TAG          IMAGE ID          CREATED        SIZE
docker-compose-flask-app_web  latest      358bb6ea506b     6 minutes ago  77.8MB
python              3.4-alpine  49fd33cb8033     5 days ago    66.5MB
redis               alpine      80581db8c700     3 weeks ago   28.6MB
...
```

120

120

Docker Compose - Primer

- Primer *docker-compose.yml* datoteke
 - sa mogućnošću direktne izmene koda
 - uvođenjem stalne tačke uvezivanja

```
version: '3'
services:
  web:
    build: .
    ports:
      - "5000:5000"
    volumes:
      - ./code
  redis:
    image: "redis:alpine"
```


https://github.com/vdimitrieski/asvsp/tree/master/02_containers/docker-compose-flask-app-advanced

121

121

Docker Compose - Primer

- Izvršavanje aplikacije u pozadini
 - pokretanje naredbom `docker-compose up -d`
 - zaustavljanje naredbom `docker-compose stop`

```
$ docker-compose up -d
Starting docker-compose-flask-app_web_1 ... done
Starting docker-compose-flask-app_redis_1 ... done

$ docker-compose stop
Stopping docker-compose-flask-app_web_1 ... done
Stopping docker-compose-flask-app_redis_1 ... done
```

- Zaustavljanje aplikacije i uklanjanje svih podataka
 - naredba `docker-compose down`

122

122

Docker Compose

- Napredni koncepti (nasleđivanje)
 - nasleđivanje Docker Compose specifikacija
 - nasleđivanje cele specifikacije korišćenjem posebnih datoteka
 - nasleđivanje pojedinačnih servisa korišćenjem polja **extends**

123

123

Docker Compose

- Napredni koncepti (nasleđivanje)
 - nasleđivanje cele specifikacije korišćenjem posebnih datoteka

```
web:
  image: example/my_web_app:latest
  links:
    - db
    - cache
db:
  image: postgres:latest
cache:
  image: redis:latest
```

docker-compose.yml

```
web:
  ports:
    - 80:80
  environment:
    PRODUCTION: 'true'
cache:
  environment:
    TTL: '500'
```

docker-compose.prod.yml

```
$ docker-compose \
  -f docker-compose.yml \
  -f docker-compose.prod.yml \
  up -d
```

124

124

Docker Compose

- Napredni koncepti (nasleđivanje)
 - nasleđivanje pojedinačnih servisa korišćenjem polja extends

```
app:
  build: .
  environment:
    CONFIG_FILE_PATH: /code/config
    API_KEY: xxxyyy
  cpu_shares: 5
```

common-services.yml

```
webapp:
  extends:
    file: common-services.yml
    service: app
  command: /code/run_web_app
  ports:
    - 8080:8080
  links:
    - queue
    - db
  queue_worker:
    extends:
      file: common-services.yml
      service: app
    command: /code/run_worker
  links:
    - queue
```

docker-compose.yml

```
$ docker-compose up -d
```

125

125

Docker Compose - Primer

- Napredni koncepti (mrežna podešavanja)
 - portovi i simboličke veze
 - kreiranjem mreža
 - kojima se dodaju servisi
 - ipv4_address
 - ipv6_address

```
version: "3"
services:
  proxy:
    build: ./proxy
    networks:
      - frontend
  app:
    build: ./app
    networks:
      - frontend
      - backend
  db:
    image: postgres
    networks:
      - backend
networks:
  frontend:
    # Use a custom driver
    driver: custom-driver-1
    ipv4_address: 172.16.238.10
  backend:
    # Use a custom driver which takes special options
    driver: custom-driver-2
    driver_opts:
      foo: "1"
      bar: "2"
```

126

126

Docker Compose

- Napredni koncepti (redosled pokretanja/kreiranja kontejnera)
 - upotrebom polja **depends_on**
 - napomena: *compose* ne čeka dok kontejner ne bude spreman da pokrene sledeći
 - samo ih pokreće u odgovarajućem redosledu
 - rešenje: implementirati *.sh* skriptu da bi se postigla ova funkcionalnost
 - bolje rešenje: napraviti robusnu aplikaciju koja pokušava ponovno uspostavljanje veze kada jedan od servisa nije dostupan

```
version: "2"
services:
  web:
    build: .
    ports:
      - "80:8000"
    depends_on:
      - "db"
    command: ["/wait-for-it.sh", "db:5432", "--", "python", "app.py"]
  db:
    image: postgres
```

27

127

Docker Compose - dodatni primeri (rails)

```
FROM ruby:2.5
RUN apt-get update -qq && apt-get install -y
  build-essential libpq-dev nodejs
RUN mkdir /myapp
WORKDIR /myapp
COPY Gemfile /myapp/Gemfile
COPY Gemfile.lock /myapp/Gemfile.lock
RUN bundle install
COPY . /myapp
```

```
version: '3'
services:
  db:
    image: postgres
    volumes:
      - ./tmp/db:/var/lib/postgresql/data
  web:
    build: .
    command: bundle exec rails s -p 3000 -b '0.0.0.0'
    volumes:
      - ./myapp
    ports:
      - "3000:3000"
    depends_on:
      - db
```

128

128

Docker Compose - dodatni primeri (WordPress)

```
version: '3.3'
services:
  db:
    image: mysql:5.7
    volumes:
      - db_data:/var/lib/mysql
    restart: always
    environment:
      MYSQL_ROOT_PASSWORD: somewordpress
      MYSQL_DATABASE: wordpress
      MYSQL_USER: wordpress
      MYSQL_PASSWORD: wordpress
  wordpress:
    depends_on:
      - db
    image: wordpress:latest
    ports:
      - "8000:80"
    restart: always
    environment:
      WORDPRESS_DB_HOST: db:3306
      WORDPRESS_DB_USER: wordpress
      WORDPRESS_DB_PASSWORD: wordpress
volumes:
  db_data:
```

129

129

Kubernetes

130

Orkestracija - alternative

- Docker Swarm
 - alat za orkestraciju koji je napravio i održava Docker tim
 - usko povezana sa Docker datotekama i alatom Docker Compose
 - jednostavan za korišćenje i instaliranje i izuzetno dobro se integriše sa postojećim Docker tehnologijama
 - najčešće dovoljan samo za jednostavnije aplikacije
- **Kubernetes (K8s)**
 - obuhvata nekoliko izvršnih okruženja za kontejnere pored Docker-a
 - najfleksibilniji i najveći skup funkcionalnosti
 - kompleksnije instaliranje i korišćenje
- Apache Mesos
 - postavljanje centara sa podacima (engl. *data centers*) gde postoji više aplikacija koje se istovremeno koriste
 - dozvoljava upotrebu bilo koje tehnologije za orkestraciju aplikacija

131

131

Kubernetes - osnovi

- Razvijen u Google-u
 - sredinom 2014. godine
 - projekat *Borg* (<https://ai.google/research/pubs/pub43438>)
- Kubernetes (gr. *κυβερνήτης* - kormilar)
 - platforma otvorenog koda za upravljanje kontejnerizovanim aplikacijama, koja omogućava:
 - automatizaciju puštanja aplikacije u produkciju
 - skaliranje pojedinačnih servisa (kontejnera) u okviru aplikacije
 - tj. ekosistema kontejnera
 - upravljanje konfiguracijama na nivou pojedinačnih servisa
 - deli kontejnerizovanu aplikaciju u manje logičke jedinice zasnovane na kontejnerima
 - radi lakšeg upravljanja
 - platforma za upravljanje mikroservisima
 - predstavljenim pomoću kontejnera

132

132

Kubernetes - osnovi

- Kubernetes je platforma
 - za kreiranje ekosistema komponenti i alata
 - u cilju što lakšeg puštanja komponenti u produkciju, njihovog skaliranja i upravljanja
 - orkestrira kontejnere tako što pojednostavljuje i apstrahuje servise niskog nivoa i skriva ih od krajnjeg korisnika
 - olakšava upravljanje resursima, umrežavanje, infrastrukturu za skladištenje podataka itd.
 - nudi jednostavnost PaaS sa fleksibilnošću IaaS
 - omogućava prenosivost infrastrukture na druge IaaS sisteme

133

133

Kubernetes - osnovi

- Osobine Kubernetes-a
 - omogućava **optimizaciju opterećenja kontejnera**
 - pokretanjem novih instanci kontejnera po potrebi, pri tome ne narušavajući dostupnost, sigurnost i konfigurisana pravila
 - dozvoljava **horizontalno skaliranje** (ručno ili automatski)
 - omogućava **automatizovano ažuriranje kontejnerizovane aplikacije** kao i njeno vraćanje na stariju verziju
 - izmene se propagiraju inkrementalno, kontejner po kontejner
 - uz nadgledanje statusa celokupnog sistema
 - omogućava automatizovano priključivanje i izmenu skladišta podataka
 - bez zaustavljanja aplikacije

134

134

Kubernetes - osnovi

- Osobine Kubernetes-a
 - poseduje mehanizam za brzi oporavak
 - ponovno pokretanje kontejnera koji se više ne izvršavaju ili za koje korisnički kreirana provera ne prolazi
 - šalje spoljnom svetu samo informacije o pokrenutim i dostupnim kontejnerima
 - poseduje mehanizam za otkrivanje servisa (engl. *service discovery*) i izjednačavanje opterećenja (engl. *load balancing*) kontejnera
 - omogućava razdvajanje aplikacija od infrastrukture
 - članovi razvojnog tima brinu se samo o aplikacijama ali ne i o potrebnim hardversko/komunikacionim elementima
 - omogućava lako upravljanje klasterom
 - nema ga smisla koristiti na jednom računaru
 - osim za testiranje i edukaciju

135

135

Kubernetes - osnovne komponente

- Osnovne komponente Kubernetes klastera:
 - **glavni čvor** (engl. *master*)
 - glavni čvor ekosistema, koji upravlja i nadgleda jedan ili više podređenih čvorova
 - **podređeni čvor** (engl. *node, minion*)
 - čvor koji izvršava zadatke koje mu dostavi glavni čvor ili korisnik
 - **kapsula** (engl. *pod*)
 - aplikacija ili njen deo koja se izvršava na podređenom čvoru
 - najmanja jedinica manipulacije u Kubernetes-u
 - **upravljač replikacijom** (engl. *replication controller*)
 - komponenta koja obezbeđuje da se definisani broj kapsula izvršava na podređenim čvorovima u svakom trenutku
 - u novijim verzijama alata, zamenjena replikacionim skupom i njegovim postavkama

136

136

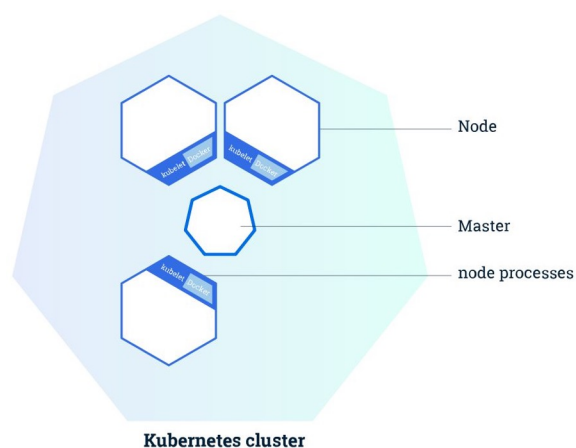
Kubernetes - osnovne komponente

- Osnovne komponente Kubernetes klastera:
 - **labela** (engl. *label*)
 - proizvoljni par ključ:vrednost
 - koji upravljač replikacijom koristi za obezbeđivanje otkrivanja servisa
 - **servis** (engl. *service*)
 - komponenta koja obezbeđuje izjednačavanje opterećenja u okviru replicirane grupe kapsula
 - **skladišta podataka** (engl. *volumes*)
 - komponente koje se koriste za skladištenje podataka

137

137

Kubernetes - čvorovi

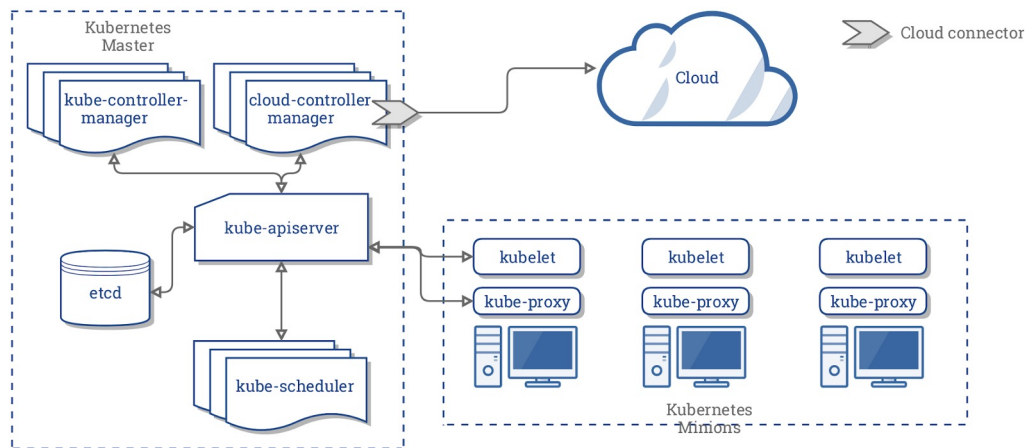

izvor: *Kubernetes Basics*, *Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

138

138

Kubernetes - arhitektura

izvor: Concepts Underlying the Cloud Controller Manager, Kubernetes docs <https://kubernetes.io/docs>

139

139

Kubernetes - glavni čvor (Master)

- Glavni čvor
 - omogućava upravljanje klasterom
 - mesto gde je implementirana logika reagovanja na događaje u klasteru
 - može biti implementiran na bilo kojoj mašini u klasteru
 - ali obično postoji poseban računar za glavni čvor
- Komponente glavnog čvora
 - *kube-apiserver*
 - Kubernetes API za rad sa Kubernetes komponentama
 - glavni čvor kreira kontejnere koji mogu da odgovore na postavljene zahteve koji bi trebalo da se izvrše
 - dizajniran za horizontalno skaliranje

140

140

Kubernetes - glavni čvor (*Master*)

- Komponente glavnog čvora
 - *etcd*
 - konzistentno i visoko raspoloživo skladište podataka
 - interno ga koristi Kubernetes
 - veoma bitno redovno praviti rezervne kopije ovog skladišta
 - *kube-scheduler*
 - komponenta koja prati novokreirane kapsule koje nisu dodeljene čvorovima
 - i dodeljuje ih odgovarajućem čvoru u klasteru
 - uzima u obzir lokalne i globalne potrebe za resursima, lokalnost podataka, dostupnost delova mreže itd.

141

141

Kubernetes - glavni čvor (*Master*)

- Komponente glavnog čvora
 - *kube-controller-manager*
 - upravljač kontrolerima (upravljačima) u okviru glavnog čvora:
 - upravljač replikacijom - obezbeđuje dostupnost delova sistema
 - upravljač servisima - upravlja servisima i povezuje ih sa kapsulama
 - upravljač čvorovima - posmatra status čvorova
 - upravljač nalozima i tokenima za servise
 - *cloud-controller-manager*
 - upravljač kontrolerima koji komuniciraju sa pružaocem usluga infrastrukture
 - na kojoj se Kubernetes nalazi
 - obuhvata kontrolere za rad sa mrežom, skladištima podataka itd.

142

142

Kubernetes - podređeni čvor (*Node*)

- Komponente podređenog čvora
 - *kubelet*
 - softverski agent koji obezbeđuje da su kontejneri pokrenuti u kapsulama
 - pokreće, zaustavlja i nadgleda izvršavanje kontejnera
 - *kube-proxy*
 - omogućava kreiranje i apstrakciju API-ja kontejnera pomoću servisa
 - izvršno okruženje kontejnera
 - omogućava pokretanje kontejnera

143

143

Kubernetes - komunikacija

- Komunikacija u smeru od podređenih ka glavnom čvoru
 - preko HTTPS
 - mora biti uspostavljen neki oblik autentifikacije
 - komunicira se isključivo sa *kube-apiserver*
 - obuhvata siganzilizaciju, događaje i zahteve kapsula
- Komunikacija u smeru od glavnog ka podređenim čvorovima
 - *kube-apiserver* -> *kubelet*
 - preuzimanje logova, dodela kapsula čvorovima, preusmerenje portova
 - *kube-apiserver* -> čvorovi, kapsule, i servisi
 - komunikacija po HTTP protokolu (može i HTTPS)

144

144

Kubernetes - objekti

- Objekti su glavne gradivne komponente u Kubernetes-u
 - trajni entiteti u ekosistemu koje Kubernetes koristi kako bi opisao stanje klastera
 - objekti predstavljaju zapis o nameri
 - tj. pomoću njih opisujemo kako želimo tačno da klaster izgleda
 - opisuju:
 - koje aplikacije se izvršavaju i na kojim čvorovima
 - koje resurse aplikacije koriste
 - polise dodeljene tim aplikacijama

145

145

Kubernetes - objekti

- Polja Kubernetes objekta
 - *spec*
 - sadrži specifikaciju željenog stanja objekta,
 - kroz podešavanje njegovih karakteristika
 - *status*
 - sadrži pravo stanje objekta
 - koje održava sam Kubernetes
- Kubernetes nadgleda i poredi vrednosti u dva polja
 - u slučaju razlike reaguje na odgovarajući način
 - npr. podiže dodatnu instancu ukoliko je broj instanci u polju status manji od broja instancu u polju spec

146

146

Kubernetes - objekti

- Kreiranje objekata
 - naredba **kubectl create**
 - opcija -f za fajl

147

147

Kubernetes - labele i selektori

- Labela (engl. *label*)
 - predstavlja par ključ:vrednost
 - koji korisniku sistema služi za identifikaciju i pretragu objekata
 - ne nosi semantiku u Kubernetes ekosistemu
 - može biti dodeljen bilo kom Kubernetes objektu
 - prilikom kreiranja objekta ili u bilo kojem trenutku njegove eksploatacije
 - nisu jedinstvene
 - više objekata može imati isu labelu
- Selektor (engl. *selector*)
 - koristi se za odabir objekata koji zadovoljavaju uslov selekcije
 - npr. u okviru servisa se moraju odabrati kapsule na koje se servis odnosi
 - selektor po jednakosti
 - selektor koji koristi operaciju jednakosti
 - skupovni selektor
 - selektor koji koristi operacije nad skupovima (*in*, *notin* i *exists*)

148

148

Kubernetes - labele i selektori

```
"metadata": {  
  "labels": {  
    "key1": "value1",  
    "key2": "value2"  
  }  
}
```

labele

```
environment = production  
tier != frontend
```

selekcija po jednakosti

```
environment in (production, qa)  
tier notin (frontend, backend)  
partition  
!partition
```

skupovni selektor

149

149

Kubernetes - objekti

- Moguće je kreirati sledeće objekte (dati najčešći):
 - kapsula
 - upravljač replikacijom
 - postavka replikacionog skupa
 - servis
 - ingress

150

150

Kubernetes - kapsule

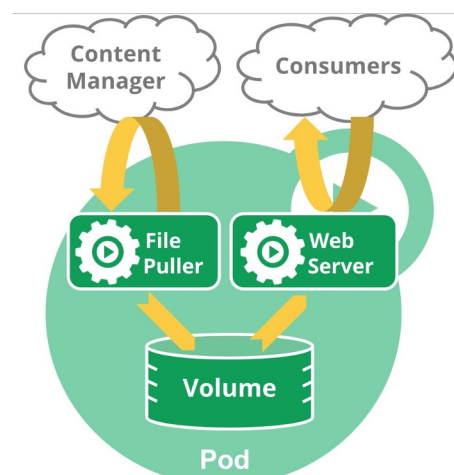
- Kapsule
 - predstavljaju najmanje i najjednostavnije objekte koji se mogu kreirati i pokrenuti
 - predstavljaju procese koji se izvršavaju u okviru Kubernetes klastera
 - enkapsuliraju kontejnerizovanu aplikaciju sa:
 - jednim ili više kontejnera
 - najčešće sa jednim kontejnerom
 - resursima za skladište podataka
 - jedinstvenom IP adresom
 - parametrima koji upravljaju izvršavanjem kontejnera
 - predstavljaju apstrakciju u odnosu na kontejnere
 - jer Kubernetes može da radi sa više izvršnih okruženja kontejnera

151

151

Kubernetes - kapsule

- Kapsule
 - izvršavaju samo jednu instancu kontejnerizovane aplikacije
 - moguće horizontalno skaliranje (replikacija)
 - specificiraju se u vidu šablona koji se pišu u **spec** polju Kubernetes objekta
- Kapsule sa više kontejnera
 - uvek su vezane za jedan čvor
 - zahtevaju dosta više podešavanja
 - koriste se samo kada su kontejneru u aplikaciji tesno povezani

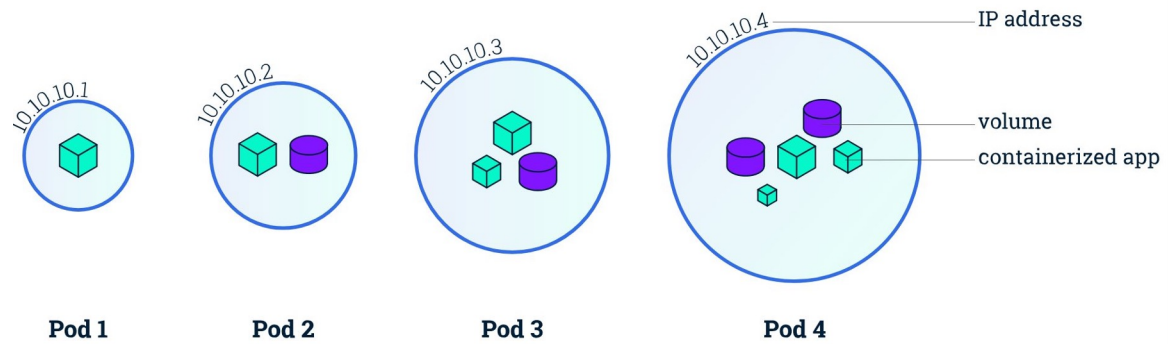

izvor: Pod Overview, Kubernetes docs <https://kubernetes.io/docs>

152

152

Kubernetes - kapsule

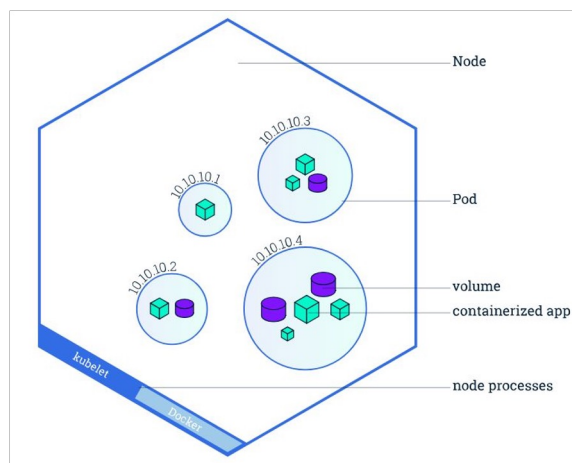

izvor: *Kubernetes Basics, Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

153

153

Kubernetes - čvorovi i kapsule

izvor: *Kubernetes Basics, Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

154

154

Kubernetes - kapsule

- Kreiranje kapsula
 - kao i kreiranje bilo kod drugog objekta
 - naredbom **kubectl create**
- Prikaz kapsula
 - naredba **kubectl get pods**
 - opcija -l omogućava specifikaciju labele za pretragu kapsula
 - **kubectl get pods -l env=test**
- Brisanje kapsula
 - naredbom **kubectl delete pod**
 - opcija -l omogućava specifikaciju labele za brisanje kapsula
 - **kubectl delete pod -l env=test**

155

155

Kubernetes - kapsule

```

application/deployment.yaml
apiVersion: apps/v1 # for versions before 1.9.0 use apps/v1beta2
kind: Deployment
metadata:
  name: nginx-deployment
spec:
  selector:
    matchLabels:
      app: nginx
  replicas: 2 # tells deployment to run 2 pods matching the template
  template:
    metadata:
      labels:
        app: nginx
    spec:
      containers:
      - name: nginx
        image: nginx:1.7.9
        ports:
        - containerPort: 80

```

```

$ kubectl create -f deployment.yaml
deployment "nginx-deployment" created
$ kubectl delete nginx-deployment

```

156

156

Kubernetes - upravljači replikacijom

- Upravljač replikacijom
 - Kubernetes objekat koji osigurava da se u svakom trenutku izvršava željeni broj kapsula
 - ukoliko je pokrenut preveliki broj kapsula, upravljač replikacijom zaustavlja kapsule
 - ukoliko je pokrenut premali broj kapsula, upravljač replikacijom pokreće nove kapsule
 - u slučaju greške, zaustavljene kapsule kojima upravlja upravljač replikacijom se automatski ponovo pokreću
 - za razliku od ručno pokrenutih kapsula
 - koristiti upravljač replikacijom čak i kada imamo jednu kapsulu
 - trenutno posmatra samo pokrenute i zaustavljene kapsule
 - u budućnosti će biti dodat i detaljniji status kapsula

157

157

Kubernetes - upravljači replikacijom

- Upravljač replikacijom koristi se za
 - **ponovno pokretanje** (engl. *rescheduling*)
 - bilo da imamo jednu ili više kapsula, u slučaju zaustavljanja kapsule upravljač će je ponovo pokrenuti
 - **skaliranje** (engl. *scaling*)
 - **postepeno ažuriranje** (engl. *rolling updates*)
 - omogućava postepeno ažuriranje servisa
 - kapsule su zamenjene jedna po jedna
 - ne narušavajući ukupnu performantnost i dostupnost sistema
 - naredba `kubectl rolling-update`
 - **održavanje višestrukih verzija aplikacije** (engl. *multiple release tracks*)

158

158

Kubernetes - objekti, primer upravljača replikacijom

```

apiVersion: v1 #replication.yaml
kind: ReplicationController
metadata:
  name: nginx
spec:
  replicas: 3
  selector:
    app: nginx
  template:
    metadata:
      name: nginx
      labels:
        app: nginx
    spec:
      containers:
        - name: nginx
          image: nginx
          ports:
            - containerPort: 80

```

```

$ kubectl create -f https://k8s.io/examples/controllers/replication.yaml
replicationcontroller "nginx" created

```

159

159

Kubernetes - objekti, primer upravljača replikacijom

```

$ kubectl describe replicationcontrollers/nginx
Name:          nginx
Namespace:    default
Selector:     app=nginx
Labels:       app=nginx
Annotations:  <none>
Replicas:    3 current / 3 desired
Pods Status: 3 Running / 0 Waiting / 0 Succeeded / 0 Failed
Pod Template:
  Labels:      app=nginx
  Containers:
    nginx:
      Image:      nginx
      Port:      80/TCP
      Environment: <none>
      Mounts:     <none>
      Volumes:    <none>
Events:
-----
FirstSeen    LastSeen    Count   From              SubobjectPath    Type      Reason      Message
-----
20s          20s         1      {replication-controller }    Normal    SuccessfulCreate    Created pod: nginx-qrm3m
...

```

160

160

Kubernetes - replikacioni skup

- Replikacioni skup (engl. *Replica Set*)
 - nova verzija upravljača replikacijom
 - jedina razlika u odnosu na upravljač se ogleda u podršci za naprednije upite u polju selector
 - mogu se koristiti i skupovni selektori
 - obično se ne koriste direktno, već isključivo posredstvom **postavke replikacionog skupa**
 - koji nudi deklarativniji mehanizam za upravljanje replikacionim skupovima

161

161

Kubernetes - postavka replikacionog skupa

- Postavka replikacionog skupa (engl. *Deployment*)
 - enkapsulacija replikacionih skupova
 - nudi mogućnost deklarativne specifikacije ažuriranja za kapsule i replikacione skupove
 - izmenom specifikacije željenog stanja objekta postavke, upravljač postavkama menja trenutno stanje kapsula u željeno
 - na kontrolisan način

162

162

Kubernetes - postavka replikacionog skupa

- Postavka replikacionog skupa omogućava:
 - upravljanje replikacionim skupovima
 - deklarisanje novog stanja kapsula, ažuriranjem specifikacije njihovog objekta
 - kreira se novi replikacioni skup i kapsule se prebacuju postepeno iz starog skupa u novi
 - povratak na prethodnu verziju postavke
 - pauziranje izvršavanja kapsula
 - radi velikih postepenih izmena
 - čišćenje nepotrebnih replikacionih skupova

163

163

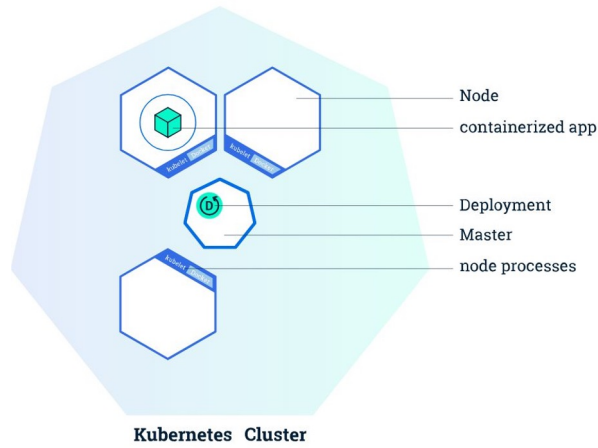
Kubernetes - postavka replikacionog skupa

- Kreiranje kapsula
 - kao i kreiranje bilo kod drugog objekta
 - naredbom **kubectl create**
- Prikaz postavki
 - naredba **kubectl get deployment**
- Ažuriranje postavki putem konfiguracione datoteke
 - **kubectl apply -f <https://k8s.io/examples/application/deployment-update.yaml>**
- Brisanje kapsula
 - naredbom **kubectl delete deployment**

164

164

Kubernetes - postavka

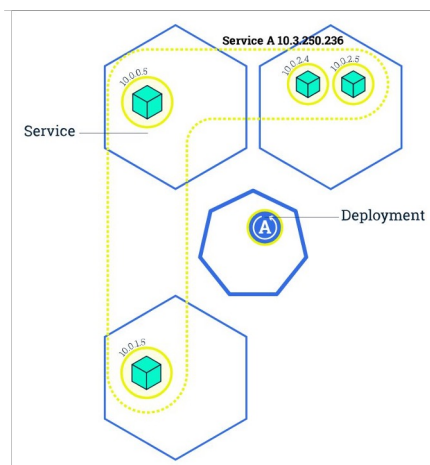

izvor: *Kubernetes Basics, Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

165

165

Kubernetes - replikacija

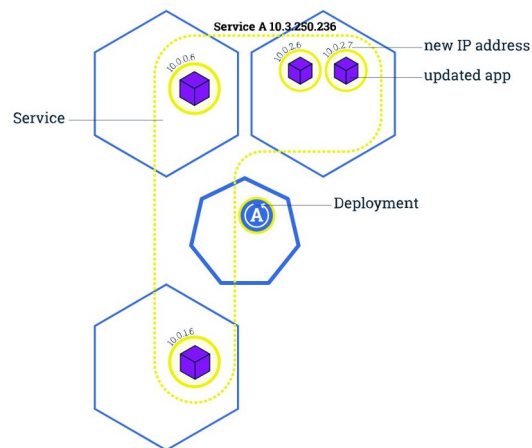

izvor: *Kubernetes Basics, Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

166

166

Kubernetes - postepeno ažuriranje

izvor: *Kubernetes Basics, Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

167

167

Kubernetes - objekti, primer postavke

```
apiVersion: apps/v1 #nginx-deployment.yaml
kind: Deployment
metadata:
  name: nginx-deployment
  labels:
    app: nginx
spec:
  replicas: 3
  selector:
    matchLabels:
      app: nginx
  template:
    metadata:
      labels:
        app: nginx
    spec:
      containers:
        - name: nginx
          image: nginx:1.7.9
          ports:
            - containerPort: 80
```

168

168

Kubernetes - objekti, primer postavke

```

$ kubectl create -f nginx-deployment.yaml
$ kubectl get deployments
NAME           DESIRED   CURRENT   UP-TO-DATE   AVAILABLE   AGE
nginx-deployment  3         0         0             0           1s

$ kubectl rollout status deployment/nginx-deployment
Waiting for rollout to finish: 2 out of 3 new replicas have been updated...
deployment "nginx-deployment" successfully rolled out

$ kubectl get deployments
NAME           DESIRED   CURRENT   UP-TO-DATE   AVAILABLE   AGE
nginx-deployment  3         3         3             3           18s

$ kubectl get rs
NAME           DESIRED   CURRENT   READY   AGE
nginx-deployment-2035384211  3         3         3       18s

$ kubectl get pods --show-labels
NAME           READY   STATUS    RESTARTS   AGE   LABELS
nginx-deployment-2035384211-7ci7o  1/1    Running   0           18s   app=nginx,pod-template-hash=2035384211
nginx-deployment-2035384211-kzszj  1/1    Running   0           18s   app=nginx,pod-template-hash=2035384211
nginx-deployment-2035384211-qqcnn  1/1    Running   0           18s   app=nginx,pod-template-hash=2035384211

```

169

169

Kubernetes - objekti, primer ažuriranja postavke

```

#from 1.7.9 to 1.9.1
$ kubectl set image deployment/nginx-deployment nginx=nginx:1.9.1
deployment "nginx-deployment" image updated
#----rucno izmeniti datoteku i pokrenuti
# $ kubectl edit deployment/nginx-deployment
# deployment "nginx-deployment" edited

$ kubectl rollout status deployment/nginx-deployment
Waiting for rollout to finish: 2 out of 3 new replicas have been updated...
deployment "nginx-deployment" successfully rolled out

$ kubectl get deployments
NAME           DESIRED   CURRENT   UP-TO-DATE   AVAILABLE   AGE
nginx-deployment  3         3         3             3           36s

$ kubectl get rs
NAME           DESIRED   CURRENT   READY   AGE
nginx-deployment-1564180365  3         3         3       6s
nginx-deployment-2035384211  0         0         0       36s

$ kubectl get pods
NAME           READY   STATUS    RESTARTS   AGE
nginx-deployment-1564180365-khku8  1/1    Running   0           14s
nginx-deployment-1564180365-nacti  1/1    Running   0           14s
nginx-deployment-1564180365-z9gth  1/1    Running   0           14s

```

170

170

Kubernetes - servisi

- Servisi
 - predstavlja apstrakciju koja definiše skup kapsula i način pristupa
 - skriva infrastrukturne detalje od korisnika usluge
 - uvek se pristupa servisu koji zatim prosleđuje zahtev odgovarajućoj kapsuli
 - kapsula se nalazi na IP adresi koja je izmenljiva usled pokretanja i spuštanja prouzrokovanih radom upravljača replikacijom ili replikacionog skupa
 - termin koji se još koristi: **mikroservis**
 - određen specifičnim selektorom labele
 - koji odabira kapsule koje će biti enkapsulirane servisom
 - moguće je implementirati servis bez selektora
 - za prosleđivanje zahteva aplikacijama koje nisu deo Kubernetes ekosistema
 - potrebno kreirati krajnju tačku (engl. *endpoint*) za definisanje IP adrese eksternog servisa
 - svakom servisu je dodeljena IP adresa kako bi se sprečila kolizija između servisa
 - moguće je dodeliti sertifikate servisu

171

171

Kubernetes - servisi

- Servisi
 - mogu biti za internu upotrebu unutar klastera
 - kada kapsule pristupaju drugim kapsulama jer zajedno čine neku aplikaciju
 - tip servisa **ClusterIP**
 - mogu se otvoriti za saobraćaj izvan klastera
 - tip servisa **NodePort** definiše statičku adresu kojoj će biti pristupano spolja
 - automatski se kreira ClusterIP servis na koji se prosleđuju pozivi
 - tip servisa **LoadBalancer** pruža usluge izjednačavanja opterećenja u pristupu kapsulama
 - automatski se kreiraju NodePort i ClusterIP servisi na koje se prosleđuju pozivi
 - tip servisa **ExternalName** vraća CNAME zapis na DNS serveru
 - zahteva verziju ≥ 1.7 *kube-dns* komponente

172

172

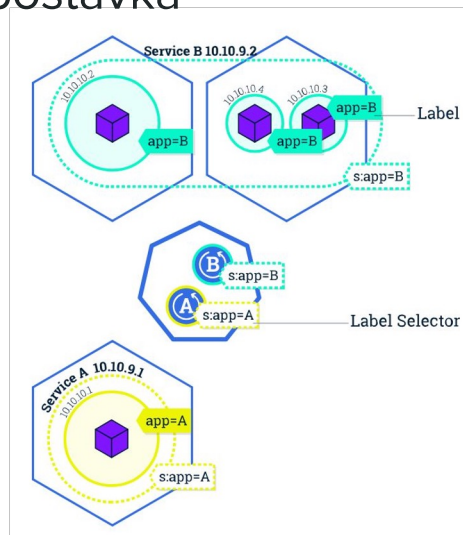
Kubernetes - servisi

- Kreiranje servisa
 - kao i kreiranje bilo kog drugog objekta
 - naredbom `kubectl create`
- Prikaz servisa
 - naredba `kubectl get services`
- Brisanje servisa
 - naredbom `kubectl delete service nginx-service`

173

173

Kubernetes - postavka

izvor: *Kubernetes Basics*, *Kubernetes docs* <https://kubernetes.io/docs>

174

174

Kubernetes - servisi

```
kind: Service
apiVersion: v1
metadata:
  name: my-service
spec:
  selector:
    app: MyApp
  ports:
    - protocol: TCP
      port: 80
      targetPort: 9376
```

```
kind: Service
apiVersion: v1
metadata:
  name: my-service
spec:
  ports:
    - protocol: TCP
      port: 80
      targetPort: 9376
```

```
kind: Endpoints
apiVersion: v1
metadata:
  name: my-service
subsets:
  - addresses:
    - ip: 1.2.3.4
    ports:
      - port: 9376
```

175

175

Kubernetes - servisi, primer

```
apiVersion: apps/v1
kind: Deployment
metadata:
  name: my-nginx
spec:
  selector:
    matchLabels:
      run: my-nginx
  replicas: 2
  template:
    metadata:
      labels:
        run: my-nginx
    spec:
      containers:
        - name: my-nginx
          image: nginx
          ports:
            - containerPort: 80
```

```
apiVersion: v1
kind: Service
metadata:
  name: my-nginx
  labels:
    run: my-nginx
spec:
  ports:
    - port: 80
      protocol: TCP
  selector:
    run: my-nginx
```

176

176

Kubernetes - servisi, primer

```

$ kubectl create -f ./run-my-nginx.yaml
$ kubectl get pods -l run=my-nginx -o wide
NAME                READY   STATUS    RESTARTS   AGE   IP           NODE
my-nginx-3800858182-jr4a2  1/1     Running   0           13s   10.244.3.4   kubernetes-minion-905m
my-nginx-3800858182-kna2y  1/1     Running   0           13s   10.244.2.5   kubernetes-minion-ljyd
$ kubectl get pods -l run=my-nginx -o yaml | grep podIP
  podIP: 10.244.3.4
  podIP: 10.244.2.5

$ kubectl expose deployment/my-nginx
service "my-nginx" exposed
# ----- or creating by .yaml
# $ kubectl create -f ./nginx-svc.yaml

$ kubectl get svc my-nginx
NAME         TYPE        CLUSTER-IP   EXTERNAL-IP   PORT(S)   AGE
my-nginx    ClusterIP   10.0.162.149 <none>        80/TCP    21s

$ kubectl get ep my-nginx
NAME         ENDPOINTS                               AGE
my-nginx    10.244.2.5:80,10.244.3.4:80           1m

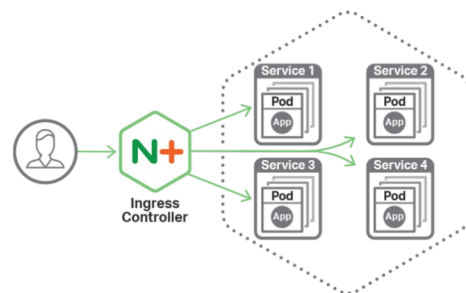
```

177

177

Kubernetes - ingress

- Ingress
 - komponenta koja dozvoljava preusmeravanje saobraća sa interneta ka unutrašnjim čvorovima u klasteru
 - skup pravila za rutiranje dolaznog saobraćaja
 - omogućava dodelu eksternih URL-ova resursima
 - omogućava izjednačavanje opterećenja

izvor: *Nginx Ingress, Official docs*
<https://www.nginx.com/products/nginx/kubernetes-ingress-controller/>

178

178

Kubernetes - ingress

- Ingress tipovi
 - Ingress za jedan servis (engl. *Single Service Ingress*)
 - alternativa za servise tipa NodePort i LoadBalancer
 - jednostavni izjednačavač opterećenja (engl. *Simple fanout*)
 - izjednačavač opterećenja za spoljni saobraćaj u odnosu na klaster
 - omogućava smanjenje broja izjednačavača u samom klasteru
 - Ingress za virtualni hosting zasnovan na imenu (engl. *Name based virtual hosting*)
 - dozvoljava postojanje više URL-ova za istu IP adresu

179

179

Kubernetes - ingress

```
apiVersion: extensions/v1beta1
kind: Ingress
metadata:
  name: test-ingress
  annotations:
    nginx.ingress.kubernetes.io/rewrite-target: /
spec:
  rules:
  - http:
    paths:
    - path: /testpath
      backend:
        serviceName: test
        servicePort: 80
```

primer Ingress specifikacije

```
apiVersion: extensions/v1beta1
kind: Ingress
metadata:
  name: test-ingress
spec:
  backend:
    serviceName: testsvc
    servicePort: 80
```

```
$ kubectl get ing
NAME           RULE   BACKEND    ADDRESS
test-ingress   -      testsvc:80 107.178.254.228
```

Ingress za jedan servis

180

180

Kubernetes - ingress

```

apiVersion: extensions/v1beta1
kind: Ingress
metadata:
  name: test
  annotations:
    nginx.ingress.kubernetes.io/rewrite-target: /
spec:
  rules:
  - host: foo.bar.com
    http:
      paths:
      - path: /foo
        backend:
          serviceName: s1
          servicePort: 80
      - path: /bar
        backend:
          serviceName: s2
          servicePort: 80

```

```

$ kubectl get ing
NAME    RULE          BACKEND    ADDRESS
test    -            foo.bar.com
        /foo         s1:80
        /bar         s2:80

```

jednostavni izjednačavač opterećenja

```

apiVersion: extensions/v1beta1
kind: Ingress
metadata:
  name: test
spec:
  rules:
  - host: foo.bar.com
    http:
      paths:
      - backend:
          serviceName: s1
          servicePort: 80
  - host: bar.foo.com
    http:
      paths:
      - backend:
          serviceName: s2
          servicePort: 80

```

Ingress za virtualni hosting zasnovan na imenu

181

181

Kubernetes - skladišta podataka

- Skladišta podataka (engl. *volumes*)
 - omogućavaju čuvanje podataka između pokretanja kontejnera
 - omogućavaju deljenje sadržaja između kontejnera/kapsula
 - moćniji koncept od Docker skladišta
 - mogućnost specificiranja životnog veka skladišta
 - podržan veliki broj različitih tipova skladišta
 - mogućnost dodele više skladišta kontejnerima
 - ukoliko kontejneri to podržavaju
 - deo su kapsule
 - traju koliko i kapsula i životni vek im nije povezan sa životnim vekom kontejnera u kapsuli

182

182

Kubernetes - skladišta podataka

```
apiVersion: v1
kind: Pod
metadata:
  name: test-efs
spec:
  containers:
  - image: k8s.gcr.io/test-webserver
    name: test-container
    volumeMounts:
    - mountPath: /test-efs
      name: test-volume
  volumes:
  - name: test-volume
    # This AWS EBS volume must already exist.
    awsElasticBlockStore:
      volumeID: <volume-id>
      fsType: ext4
```

183

183

Docker Swarm i Mesos

- Online Kubernetes laboratorija
 - <https://labs.play-with-k8s.com/>
 - <https://www.katacoda.com/courses/kubernetes/playground>
- Preporučujemo da se upoznate i sa ostalim rešenjima
 - Docker Swarm
 - <https://docs.docker.com/engine/swarm/>
 - Apache Mesos
 - <http://mesos.apache.org/>
 - Testni poligon <https://dcos.io/>

184

184

Literatura

- <https://rhelblog.redhat.com/2015/07/29/architecting-containers-part-1-user-space-vs-kernel-space/>
- <https://developers.redhat.com/blog/2018/02/22/container-terminology-practical-introduction/#h.dqlu6589o789>
- <https://github.com/veggie Monk/awesome-docker>
- <https://github.com/ramitsurana/awesome-kubernetes>
- <https://cloud.google.com/kubernetes-engine/kubernetes-comic/>

185